

3181
 Dl. Ramasetter Róbert
 I. Disztér 2. II. 8
 Budapest

UJ KELET

ELŐFIZETESI ÁRAK
 Romániában
 Egész évre — — 1050
 Félévre — — — 550
 Negyedévre — — 290
 Egy hónapra — — 100
 Az előfizetési ára „Föld”
 című folyóirattal együtt
 hav-ként 10 lejjel drágább
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 40—
 Égyszám ára — ck 2—

1926 április 30 Péntek Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 93 szám 5686. Ijjar 16

Parlamenti képviselket követelnek az ipari és kereskedelmi érdekeltségek

A magyarpárti kiscgazdák az egyesült ellenzékkel tárgyalnak választási megegyezésről. Ellúnt egy volt parasztpárti képviselő propaganda-tornéján

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 29. Az Uj Kelet tud.) Az új választási törvény mint ismeretes, a kereskedelmi és iparkamaráknak nyolc szenátori mandátumot biztosít. Ezeknek a szenátoroknak a megválasztásához négy kamarai központ létesül, mégpedig Bukarestben, Jasiban, Galicziában és Kolozsvárra. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az összes erdélyi és bánáti kamarák, kivéve a temesvári és brassói kamarákat. Ezek egy kereskedő és egy ipar-szenátort választanak. A választásoknál csak azok a kamarai tagok bírnak szavazattal, akik az igazgatótanácsnak kinevezett, vagy megválasztott tagjai. A kolozsvári kamara az összes ipari és kereskedelmi kamarák összesen 103 ipari- és 83 kereskedő választóval rendelkezik. A jelöléshez öt tag aláírása szükséges és a jelöléseket május 19-ig bezárólag kell a választást vezető törvényszéki elnökhöz benyújtani, aki több jelölés esetén intézkedik, hogy a választásokat május 30-án tartsák meg.

Negruti a kolozsvári kereskedelmi kamara jelöltje

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége a napokban foglalkozott a szenátor-jelölés kérdésével és elhatározta, hogy az ipari szenátori mandátumra Negruti F. Juon elnököt jelöli, míg a kereskedőszakosztályok részéről a jelölést a többi kereskedelmi kamarák közötti megegyezés alapján fogja megjelteni. Negruti kétségtelen egyik szimpatikus egyénisége az ipari köröknek, aki jól ismeri Erdély ipari helyzetét és így az ő személye alkalmas arra, hogy az erdélyi érdekeket a szenátusban képviselje. Eppen ezért valószínűnek látszik, hogy ellenjelöltje sem lesz, hanem egyhangúlag fogják megválasztani.

A kereskedelmi szenátornak jelölése előreláthatólag nem lesz olyan sima lefolyású, mint az ipari szakosztályé, mert bár az összes kamarák egyetértenek abban, hogy ez a szenátor a kisebbségi kereskedők sorából kerüljön ki, többen is igényt tartanak a mandátumra. Az eddigi tárgyalások során azonban a helyzet úgy alakult, hogy előreláthatólag a nagyváradi kamara jelöltjét fogják támogatni a választásokon.

Sulyos ellenzék a Magyar Pártban a jelölések miatt

Jelentettük már, hogy a Magyar Párt kiscgazda és kisiparos köreiből nagy elégedetlenség jelei mutatkoznak a képviselői jelölések miatt, amelyet mindezeideig nem sikerült áthidalni, úgy hogy nagy valószínűsége van annak, hogy a Magyar Párt elégedetlenkedő csoportja különakció útján fognak igyekezni aspirációiknak érvényt szerezni. Egyes információk szerint az elégedetlenkedő magyar kiscgazdák már fel is vették a tárgyalásokat az egyesült ellenzékkel. Ha létrejön a megállapodás, úgy a nemzeti párt ugyanannyi helyet fog biztosítani a magyar kispolgárságnak, mint amennyit a kormány biztosított a Magyar Pártnak.

Igen jellemző a Magyar Pártban uralkodó elégedetlenségre az a jelentés, amely szerint a Magyar Párt nagyváradi tagozata heves tiltakozást jelentett be a Magyar Párt egyik hivatalos jelöltje ellen.

A nagyváradi sajtó jelentése szerint a nagyváradi tagozat tudomásul vette dr. Kotzó Jenő jelöltségét, mert ezt a jelölést Nagyvárad kezdeményezte. Nem találkozott azonban a veze-

tőség egy tekintélyes részének tetszésével az, hogy a második képviselői mandátumra dr. Weisz Sándort jelölték Kolozsvárról. Amikor ezt a hírt hivatalos formában közölték a Magyar Párt nagyváradi elnökségével, nyomban formális tiltakozást jelentettek be az ellen, azzal az indokollással, hogy dr. Weisz nem ismerik sem Nagyváradon, sem a megyében s így az ő jelölésével esetleg kockáztatják a sikert.

A Magyar Párt vezetősége, értessülésük szerint a tiltakozás ellenére is fentartja dr. Weisz Sándor jelölését.

A nagyváradi és temesvári kereskedők körök is tiltakoznak

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok és az aradi, valamint a temesvári kereskedelmi egyesületek ma táviratban tiltakoztak a Magyar Pártnál, hogy a választásokra egyetlen kereskedőt sem jelöltek.

Kun Richard a Temesvári Keresk. Egy. elnöke javaslatára a Magyar Párt kolozsvári központjához csütörtökön reggel táviratot intéztek, amelyben a Magyar Párt listájából a kereskedelem és ipar érdekeinek megvédésére öt jelöltet követel, mert csak ilyen módon látható biztosítani a törvényhozásban fontos kereseti osztályok érdekeit. Három jelöltet a temesvári kereskedők és iparosok maguk is megjelöltek: Szendrői Sándor dr., mint a nagyipar képviselőjét, továbbá dr. Fried Jánost és Zima Tibort.

A Magyar Párt temesvári tagozata magáévé tepte a kereskedők kívánásait és elhatározta, hogy a sérelmeket memorandumba foglalva küldöttség útján eljuttatják a párthoz.

Ellúnt egy volt parasztpárti képviselő

Bukarest, április 29. A parasztpárt és nemzeti párt közös vezérlőbizottsága ma beadványt terjesztett be a belügyminiszternek, amelyben többek között elparaszolják azt, hogy egy Soroc megyében a parasztpárti propagandát bűntiltották. A parasztpárt egyik vezetőjének Patuaru szövetségi elnököt az új folyamán katonák elvitték otthonról és hozzá tartozói kétségbeesve tudakozták holléte felől.

Összeült a nagyváradi új városi tanács

Sorozatos incidensek zavarták meg az első tanácsulést

(Oradea-Nagyvárad, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 11 órakor a városi közgyűlési termében Lázár Aurél dr. vezetésével megjelent az új városi tanács. Lázár Aurél nyitotta meg az új községi tanács alakuló gyűlését, megállapítja, hogy a közigazgatási törvény értelmében Nagyvárad községi tanácsának a mai napon össze kellett ülnie, hogy a törvényben előírt kötelezettségeinek eleget tegyen. Konstatálja, hogy a megválasztott tanács tagjai közül huszonketten jelentek meg, tehát abszolút többség.

Bucico Coriolan dr. polgármester napirend előtti felszólalásra kér engedélyt. Kifejti, hogy az ülés mára történt összehívása nem rendelkezik a kellő törvényes alappal, mert az ismeretes háromszor tíz nap csak holnap jár le. A polgármester felszólalásához csatlakozik dr. Ardelean Justin is. Dr. Lázár röviden válaszol a felszólalásokra és cáfolja, hogy a törvényes határidő ma van. Ezek után Bucico elváozott az ülésről.

amit azonban még mindig nem tudtak kideríteni. Amikor ebben az ügyben Cazaclu volt képviselő interviuált a soroczi prefektusnál, az ő rendelkezésére a képviselőt letartóztatták és Kisenevbe szállították.

A demokratikus blokk tiltakozik az ilyen erőszakos eljárások ellen.

A „Viitorul” híre az egyesült ellenzék krízisééről

A liberális párt hivatalos lapjának mai számában egy feltűnésteltő cikk jelent meg, amely a nemzeti és parasztpárt között támadt állítólagos új ellentétéről ad hírt.

A „Viitorul” szerint a nemzeti párti és parasztpárti blokk ma délutánig csupán két meggyében tudta a jelöléseket megegyezni. A lap ugyanis azt állítja, hogy a két párt folytonosan vitatkozik az egyes megyei jelölések fölött és nem tud megállapodásra jutni. A „Viitorul” arra számít, hogy a nemzeti párt felmondja a választási kartell, mert a parasztpárt mindenütt visszautasítja a nemzeti párt jelöltjeit és Praho- és Dorohomegyékben sem fogadta el Jorgát listavezetőnek. A liberális organum még arról is tud, hogy a néphez intézendő manifestumot, amelyet Jorga szerkesztett, a parasztpárt ad acta tette, azzal az indokollással, hogy erre nem adtak megbízatást Jorgának és majd a parasztpárt fogja megszerkeszteni az ország lakosságához szóló felhívást.

Az „Adeverul” szerint a botosani parasztpárti szervezet vonakodik tárgyalni az ottani nemzeti párttal és kijelentette, hogy ha a központ Botosanira nézve is kötelezőnek tekinti a kartell, úgy az egész ottani parasztpárti szervezet tartózkodni fog a szavazástól.

A liberális párt kizárta disszidens tagjait

A liberális párt egyre élénkebben kapcsolódik bele a választási kampányba. A párt választási körutjai során Bratianu Vintilla volt pénzügyminiszter Kisenevbe érkezett, ahol a liberális pártkörben előadást tartott a lemondott kormány munkájának eredményeiről és hangsúlyozta a liberális propaganda erősítésének szükségét.

A bukaresti liberális szervezet tegnapi ülésén elhatározta Tanasescu és Angel Dumitrescu, valamint Aslan volt képviselőknek a párból való kizárását. Nevezettek adták ki a „Raspunderea” című lapot, amely Vaitoiannu és a két Constantinescu miniszter ellen erős akciót indított.

Dr. Lázár elnök a törvényre való hivatkozással, mint a legöregebb tanács tag, egyenként kivezi az esküt a következő tagoktól: Dr. Rozvány Jenő, dr. Bárdos Imre, Spitzer Benjámín, Czeller Lajos, Pelle János, Stern Sándor, Orás László, dr. Havas Andor, Berkovits Bernát, dr. Egri Gergely, Schwartz Lajos, Simonka György dr., Szántó Dezső dr., Genbács Frigyes, dr. Erlélyi Sever, Hübsenberger József, Szabó Sándor, dr. Markovits Ignác, Craciun András, Kőszegi Róbert dr., Sós István.

A törvény értelmében ezután polgármestert jelölnek. A szavazatszedő-bizottsághoz 22 szavazatot adtak le, ebből hét dr. Rozványra, hat dr. Sós Istvánra, hat dr. Lázár Auréllra és három dr. Egri Gergelyre. A belügyminiszter a három első jelölt közül fogja kinevezni a polgármestert. Az állandó választmány megválasztása előtt sulyos incidens történt dr. Rozvány Jenő és Egri Gergely között, majd Simonca és Lázár Aurél között. Simonca kifogásolta, hogy nagyon diktatórikus módon kezelik az ügyeket.

lis 29
 a
 o. 10
 a
 mesvári
 készit
 III.
 25.
 elküll
 ó per
 területén
 nia
 egjobban
 aó szer
 marja
 jünk az
 zaktól.
 EAL
 való di.
 rász
 nd 30.
 zman
 da 40
 (Fóter)
 u-Mareş
 gyár
 kvizes és
 mint min-
 i raktára.
 fejek át-
 jobk árban.

Harisnyát és keztyűt

kizárólag

SIPOS-nál vegyen

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 8.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Lagbeómer: a májusi perselyűrités napja

Pészách és Sevúot között negyvenkilenc napig gyászoljuk nemzeti önállóságunk utolsó kétségbeesett erőfeszítésének: a Bar Kocha-féle szabadságharc tragikus végét. Ebben a békés szomorú periódusban van egy nap, amikor felfüggesztjük a gyászt, felszabadítjuk magunkból a tavasz magvető örömét. Ez a nap Lagbeómer, — az ifjuság napja.

Minden évben a Keren Kajemetnek szenteli az erdélyi zsidó ifjuság Lagbeómer napját. Kirándulások, kertünnepélyek, virágnapok ötletes rendezésével támogatja azt az alapot, amely Erec Jiszráél földjét váltja vissza, hogy felépítse és megváltsa ősapáink országát. Ezen a napon járuljon hozzá Erdély zsidó ifjusága azzal is a Keren Kajemet földmegváltó alapjához, hogy Lagbeómerkor minden KKL perselyt kiűritsenek.

Minden perselytulajdonos szívesen hoz áldozatot Lagbeómerkor a Keren Kajemetért. KKL-biztosok! Gondoskodjatok róla, hogy minden perselytulajdonos Lagbeómer napján felkeressenek és a nap jelentőségére való utalással, különösen eredményes perselyűritést végezzenek.

Lagbeómerkor minden kihelyezett persely eredményesen kiűritendő!

Az Országos Szekebizottság által kinevezett szekebiztosok

Tolnai Sándor Sainérváralja, Markovits Lázár Szurdok, Lankszner Adolf Székelyhid, dr. Rosenfeld Salamon Szilágycseh, Guttman Miksa Nagyszalonta, Hunyadi Andor Petrozsény, Fixel Vilmos Szászrégen, Feiler Pál Brassó, Rottenberg Jenő Apahida, Klein Rafael Máramarosziget, dr. Fried József Segesvár, dr. Goldner Mihály Cluj, Jeremiás Ignác Nagyilonda, Mar-

Akiba

Irtá Giszkalay János

„A zsidó háború“

Claudius császárt, I. Agrippa király barátját és II. Agrippa jóakaróját a saját felesége tette el láb alól és ezzel utat nyitott a világtörténelem egyik legelvetemültebb bestiájának, Néronnak, a római császárok trónjára. Ebben az időben, a zsidó állam területén már robbanásig sürsödött a forradalmi elkekeredés. Róma kardcsapás nélkül lopta be magát a hajdan szabad zsidó országba, soha csatában le nem győzte és mégis, alig néhány emberöltő alatt, annyira birtokába vette, mint amennyire fegyveres erővel meghódított területet se mindig tudott. Zsidók országában római zsoldos volt az ur. A Makkabeusok trónján egy névleges király ült, maga is római erkölcselenségekkel megméltelyezett, a Szanhedrinnek megszűnt minden hatalma, az ország tizenegy tartományra földarabolva, minden tartomány élén egy-egy római prokurátor vagy legátus, kiméletlen zsarolók, pénzéhes szipolyok, fajtalan kéjencek és tökmagzsarnokok, akik előtt semmi se volt szent, semmi se erkölcselen és a te nyerük mindig nyitva volt piszkos megvesztegetésre és tolvajlásra: rómaiak. Őt ilyen vérszívó prokurátor váltotta föl egymást az ország nyakán és az ötödik, egy bizonyos Gerisius Flórus nevű, szemérmetlen rablásában még az elődeit is fölülmulat. Ez a Flórus csak egy alárendelt hivatalnok minőségben volt Judea kormányzója. Közvetlen fölfebbvalója Cestius Gallus volt, a szíriai helytartó.

Maga II. Agrippa igazában még csak névlegesen sem volt Judea királya. Az a kis hű-

kovits Zoltán Nagyszentmiklós, Krausz Mihály Mezőtelegd, Boker Henriké Barátos, Weisz Mór Erdőszentgyörgy, Herschkovits Ilonka Avastújváros, Braimann József Kolozs, Erzmann Ernő Katona, Lőb Vilmos Bánffyhungyád, dr. Fischer Lajos Tasnád, Salamon Béla Torda, Porgesz Ló Hidalmás, Neumann Bernát Fogaras, Salamon Simon Backamadaras, Orvassel Sándor Kézdivásárhely, Pál József Felsőszuk, dr. Markovits Ignác Nagyvárad, ifj. Weisz Vil-

mos Alsószopor, Rubinstein József Erdőhályfalva, Lengyel Jakab Csicsóholdvilág, Ábrahám Vilmos Balázsteike, Hábermann Fülöp Órkös, dr. Timár Miksa Rév, Wartenberg Zsigmond Galócás, Sonnenklar József Gyergyóvárhely, Fisch Imre Margitta, Siehmann Lajos Sárközujlak, Ujhelyi Dezső Maroshévíz, dr. Stein Izsák Naszód, Weisz Ziga Medgyes.

Helyszigazítás: Gyergyószentmiklóson Halász Adolf lett szeptelbiztosá kinevezve.

Két és félmilliárdos állami sikkasztás miatt vád alá akarják helyezni Poincarét

(Páris, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától) Vincent Auriol, a kamara volt pénzügyi bizottságának elnöke megvádolta Poincarét, hogy miniszterelnök korában Francois nevű pénzügyminiszterével együtt parlamenti meghatalmazás nélkül magánbankoktól hiteleket vett fel és a költségvetésben az erre vonatkozó tételeket más címen szerepeltette. Az összeg körülbelül 2 milliárd és 500 millió frank. Ezzel leplezte a mindenkori deficitet. Auriol kijelenti, hogy vádját a törvényhozásban is megismétli és Poincaré ellen vádalahelyezési indítványt fog tenni.

Panaít Istrati a zsidóságról és az antiszemizmusról A világhírű román író genfi konferenciája

(Genf, április vége.) Nemrégiben hagyta el a sajtót Panaít Istratinak, a világhírű román írónak önéletrajza, mely a világ legkelendőbb életű írójának megrázó önvallomása. De hitvallása ez a könyv a világ összes elnyomottjainak is, akik saját szenvedéseiken keresztül kötöttek hozzá az üldözött brazil csempész törvénytelen tiának szívéhez. Ez a csavargóból világhírnévre vergődött író, akit a kényes francia kritika egy sorba helyez Román Rollanddal és Maxim Gorkijjal és akinek rövid két év alatt megjelent négy regényét eddig tizenkét világnyelvre fordították le, a napokban konferenciát tartott Genfben, hogy élőszóval is meg hirdesse harcait minden elnyomó ellen.

A genfi Athenaeum termét félkilencre már zsúfolásig megtöltötte a város legelőkelőbb közönsége. Jehuda, a híres zsidó író felvezeti a pódiumra az illusztris vendéget és Panaít Istrati csevegési kezd. Csevegés közben nehéz igazságokat mond a művészetéről, irodalomról, barátságáról és az életéről is, de legtöbbet beszél Román Rollandról, aki felfedezte.

Rövid csevegés: meleg ünneplés követi, aztán eltávozik Jehudával, akinek a vendége. Jehuda lakásán kintem fel másnap és mivel ma talán az irodalomnál is jobban érdekli az antiszemizmus kérdése, kértem, hogy az antiszemizmusról nyilatkozzék.

— A zsidóknak nem bocsátják meg a többi

zsidók hibáit. Minden kalmitást és betegséget a zsidóknak tulajdonítanak, pedig a zsidók azok, akik a legtöbbet áldoztak a kultúráért és az emberiségért. Sőt az antiszemita propagandát üző egyetemek és más zsidóellenes vállalkozásoknak is zsidó tüke vetette meg az alapját. Ugyanúgy a zsidók segítették lélegzethez azokat a nemzeti intézményeket is, amelyek most betörik a zsidó fejeket.

— Legjobban a romániai helyzetet ismerem, habár régen nem voltam Romániában. Romániában és a Balkánon rettenetes a helyzet, de ennek főként, vagy talán csak egyedül a mindenkori kormányok az okai. Maga a nép nem antiszemita, csak a vezetőivé feltolakodott kalandorok azok.

— Nem bocsátokom jóslásokba, nem beszélék arról, hogy milyen politikai, vagy gazdasági áramlat menti meg a világot ettől a veszedelemtől. Szerintem az antiszemizmus csak úgy fejeződhetne be, ha a nagy nemzetek nagy felelősek és ők adnak direktívákat a balkáni és a balkáni politikához közelálló kormányoknak.

Zongorák

gyári lerakata, gyári áru részlete is. **Strauberg**, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

bérfeljedelemség, amelyet Claudius császártól kapott ajándékba és amit Néron később még meg is toldott, valahol a Libanon hegység északi nyulványán terült el.

Judea politikai ügyeibe és kormányzásába semmi beleszólása nem volt — ezt kizáróan a római prokurátorok intézték — és az országgal csak annyira volt vonatkozásban, hogy a főpapokat ő nevezte ki és Jeruzsálemben, a Makkabeus ház királyi palotáját ő bitortolta. De nem is igen törekedett arra, hogy a szét darabolt Zsidóországot a maga uralma alatt egyesítse. Az a kevés Makkabeus vér, ami jobbemlékü (apjának) I. Agrippának tetteiben még benne lüktetett, öbelöle már teljesen kiveszett. Népe nyomorúságával és törekvéseivel szemben teljesen idegenül állott és minden igyekezete abban merült ki, hogy Róma engedelmessé szolgálja lehessen. Amikor a nagy zsidó szabadságharc kirobbant, ez a méltatlan császári szolga a pusztító római haderők kötelékében küzdött a saját népe ellen, diszlakomákat rendezett Vespasianus és Titus tiszteletére és Jeruzsálem elestének öröme. Rómában nevelkedett, római fajtalanossággal volt telve, a saját királyi hugával a világszép Verulicével, Titus későbbi szeretőjével nyílt viszonyt folytatott. De a zsidó nép még így is szeretettel ragaszkodott hozzá. Az elnyomatásnak ezekben a legnyomorúságosabb napjaiban, a nép szívósan ragaszkodott a nemzeti királyság gondolatához, nem akart lemondani arról, hogy valakiben, bárkiben és még ha méltatlan emberben is a zsidó királyt lássa — és ha Agrippa olykor megjelent Jeruzsálemben, a lakosság önmagát ámitó hódolattal fogadta a „zsidó királyt“.

De ez a keserves önámítás nem tudta el-

alattatni azt a gyűlöletet, amelyet a zsidó nép a római elnyomatás ellen érzett. A végletekig zsaroló, vérrel és vassal, vesszőzssel és keresztrefeszítésekkel kormányzó római prokurátorok gondoskodtak róla, hogy a tűz ki ne aludjon. Mintha csak a Makkabeus szabadságharc napjai éledtek volna újra. Az ország különböző részein, barlangokban, hegyek között, titkos búvóhelyeken, mindenre elszánt zsidó csapatok verődtek össze, a nemzeti ügy hősei, a zélóttak és a szabadságharcot megkezdették, még mielőtt a szabadságharc kitört volna. Két vakmerő, halálmegeve vezető, Eleázár ben Dinaí és Alexander parancsnoksága alatt uton-utófélen megtámadták a római haderőket, esküvel kötelezték magukat, hogy addig pihenésük nem lesz, amíg római zsoldos lesz az ország területén — és az egész zsidó nép szívszorongva leste a közelgő napokat. És amit az első zélóttak, egyelőre még minden rendszer és egység nélkül, fegyverrel kezdetek meg, azt Sammai fáradhatatlan tanítványai céltudatos szervezéssel érlelték egységes nagy tette. Az egész ország egyetlen nagy gyűlékony tömeg volt — csak egy szikra kellett és a pusztító tüzvész elemi erővel tör ki. A szikrára nem kellett sokáig várni.

Az utolsó római prokurátor, Florus, ugyálszik már keveselte azt a pénzt, amit a zsidó magánemberek nyílt kifosztogatásával tudott összerabolni és parancsot küldött Jeruzsálembé, hogy a Templom kincstárától tizenhét talentumot szolgáltatassanak ki neki. Ez a mindennél szemérmetlenebb rablókövetelés a végsőkig feszítette a húr. Említettük már egyszer, hogy mit jelentett az ókorban és különösen a zsidó államban a „Templom kincse“.

Folytatása következik.

A hus

Gravenhage hollandiai tudó hogy Hágában nek kell lennie. békét kötött Jarmást. A B laán Versaillesben ifolyak a béké főkppen harg riumában. ... Estla béképostolai ...

Visszapillantendőre. Ebben az interparlament Philip Stanhope Weerdale, egy tervét vetette fészterü idea megvolra akadályoz budapesti konfer javaslatokat te ság legelső kon

Szinte hibet ország volt az, békekonferencia látára 1899 b r szerelési konfer ten Bosch ban. és Anglia vállá bizást kapott a vételhez, azonban jogával, sőt Z tármihz hozzáz hazautazott. Szé hogy Németor tart. A nagyha szárnál és Büld végre 1901 á évvel ezelőtt miniszter elin művelt államo már végleges biróságba val

Eleinte ugy lett volna kárh biróság. A „pe USA elátka k konfliktusból k Államk között különböző tárg Japán köz i ko tesen nem sike Franciaország, ország és Nor dönté t. Ameri founla id miatt nczuela is igen krónikájában, Külön meg történetében az át székhelyét ryörű, 16 ik béképalotába,

Carnegie, fűzűdik a bék levőleg 1901. egy olyan épt szimbolikus r ban született a Carnegie al terv végrehajt holland korm forinttal nagy vettek a Schv kilométerre a 1905. aug építési tervére n részébe, ven. A pályáz mint háromsz 1906. V. 3 a az összes neg tanára volt, a pálmát, min holland archi

A huszonöt éves hágai békepalota

Gravenhága, április hó. Az Uj Kelet állandó hollandiai tudósítójától.) Negyedszázada annak, hogy Hágában kimorodották: öreg földünkön béke kell lennie. És lön „békeesség“... Oroszország nekét követ Japánnal, miután jól elpáholták egy-együket. A B. lánról is tűzfészeket csinált a béke... Versaillestben is kéket kötöttek... és egymásután a béke tárgyalások izette a világon, leg-főképpen hárgórobban és chemikusok laborato-riumában.

(Egy kis viágtörténelem)

Visznapillanást kell vetnünk az 1894 ik esz tendére. Ebben az évben történt, hogy a Hágában, az interparlamentáris Unió rendes évi konferenciáján Philip Stanhope angol delegátus, a későbbi lord Weerdale, egy nem-etkőz döntőbírség l tesítésének trvét vette fel. Bár e — kétségén kívül — nagy szerű idea megvalósítását N-emo ország meg szeretete volna akadályozni, — mindezek dacára az 1896-i budapesti konferencián egy bizottság már konkrét javaslatokat tereszt elő a nemzetközi döntőbírség legelső konferenciáját illetőleg.

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy épp O osz ország volt az, amely a leginkább sietette a legelső békekonzferencia megtartását. Miköz orosz cár javaslatára 1899 bn tartották meg az ugynevezett l- szerelési konferenciát a gyönyörű szép hágai Huis-ten Boschban. E konferencia irányítását Amerika és Anglia vállalta magára. Németország is meg- bizást kapott a program megállapításában való rész- vételhez, azonban érthetetlen okból nem élt eme jogával, sőt Zorn német delegátus, még mielőtt tármízh hozzászólhatott volna, elhagyta Hágát s hazatért. Számos tünet azt a feltevést igazolta, hogy Németország hegemoniájának korlátozásától tart. A nagyhatalmak közbenjárása a német cá- szárnál és Bülwérál azonban azt eredményezte, hogy végre 1901 április 9 én, tehát épp n huszonöt évvel ezelőtt Beaurort akkori holland külügy- miniszter elindíthatta a körleveleket az összes művelt államokhoz, felszólítván őket a most már véglegesen megalakult Nemzetközi Döntő bírségba való belépésre.

(Rooswelt, az első kliens)

Előtte egy tün, mintha munkanélküliségre lett volna kárhozva a Nemzetek jogai fölött örökös bírság. A „pereskedések“ sorozatát Roos welt az USA elnöke kérte meg 1902-ben valami vallási konfliktusból kifolyólag, mely Mexikó és az Egyesült Államok között támadt. Egymásután követik ezt különböző tárgyalások, egyrészt az Oroszország és Japán közti konfliktust elimitandó, mely természetesen nem sikerült. Több vitás ügyben Aglia és Franciaország, Franciaország és Németország, Svéd ország és Norvégia között is a békebírség hozott döntőt. Amerika és Anglia ismeretes harca Neu- foundland miatt szintén békebírság elé került. Ve- minzula is igen sokszor szerepel a döntőbírség brónikájában, hol mint vádlott, hol mint vádló.

Külön megjelölést érdemel a hágai döntőbírság történetében az 1913-ik esztendő, mert ekkor tette át székhelyét a Nemzetközi Döntőbírság a gyö- nyörű, 16 ik századbeli, holland stíusban épített békepalotába, melyről alább lesz szó.

(Carnegie békepalotája)

Carnegie, hírneves amerikai iparművés névéhez fűződik a békepalota megalapítása. Carnegie tudva- léleg 1901-ben másfélmillió dollárt ajánlott fel egy olyan épület létesítésére, amely külsejével is szimbólikus rejtje legyen. Skibo kastélyban, Angliá- ban született meg az akta, 1903 okt. 7-én, amely a Carnegie alapítvány kezelésével és a nagyszabásu terv végrehajtásával Holladiát bízta meg. Mga a holland kormány írtett az alapítványt 700.000 forinttal nagyobbítani, mely összegért megfelelő teret vettek a Schveningen és Hága közötti erdőben két kilométerre a tengeről

1905. aug. 5 én küldötték szét a békepalota építési tervére a pályázati körleveleket a világ min- den részébe, holland, német, angol és francia nyel- ven. A pályázati határidő 8 hónap volt. Több mint háromszáz pályázat futott be, s a zsűri, mely az összes nagyobb államok miniszterei nék egy-egy tanácsára volt, Cordonnier, Lillei építésznek ítélte oda a pályázatot, mint akinek tervrajza a 16. századbeli holland architektúra egy remekét ábrázolta.

A pályázók között szerepelt Tóry Emil buda- pesti építész is, aki a néhai Erzsébet királyné em- lékére készíandó szoborra kiírt pályázat első díját nyerte meg, továbbá Szondy Gyula, ki a budapesti és trieszti nagy zsinagógákat építette, Alpar Ignác szintén budapesti építész, szután J. D. Berindey, az akkor alig 30 éves bukaresti építész, a szépművészeti akadémia tanára és még számos európai és amerikai építész. Érdekes végignézni a hatalmas rajzokat, melyek a fobb tervrajzokat ábrázolják. Mi- den pályázó tervrajzát hazájának speciális architek- turája kszakterizálja. Amerika a praktikum, Osz- ország a tradícionális művészet hazája, s építészeti ennek megfelelő pályázatot küldtek te. Athén dór- styllal szerezte, Spanyolország mór építőművészetét szerette volna érvényre juttatni. A pályanyertes Cordonier a bizanci és római stílust juttatta ér- vényre. Ő építette a pompás ans'erdami börtét és Hollandia nagyobb városainak városbázait.

(Az orosz követ tette le az alapkövet...)

1907. július 30 án fogtak hozzá az építéshez. Nedilott Oroszország hágai követe tette le az alap követ. Az összes államok, melyek az 1907 es békekonzferencián résztvettek, különböző anyagokat juttattak az építésznek rendelkezésére. A gyönyörű kerítés, melynek keleti frontján Cordocidia és Jus-

titia istenasszonyok ábrái vannak, Németország ajándéka.

Az épület szürke skandináviai gránitkövekből van építve, leideni porcellánkö és német oberkircheui homokkővek hozzáadásával. Tetőzete kékeszürke. Belesz terméinek nagyjórésze indiai faburkolatnak s delfi égetett téglával vannak kirakva. Közvetle- nül a foyerben ott látható Magyarország ajándéka: egy hatalmas bronzgömb, miniatűr metszetekkel. Valamennyi ajándék között azonban legszebb a ja- pán terem, melynek fala hajszálfinomságu goble- nekkel van behuzva. Ugyanebben a teremben van két óriási kínai váza, melynek szépségéhez megkö- zelitöt csak a bécsi Kunsthistorisches Muzeumban láttam. Itt, ebben a grandiózus épületben lehetet- len, hogy az ember sgyában ne elevenedjen fel Achaszvéros susáni palotájának képe.

Az impozáns palota homlokfelirata ez: „Paci justitia firmandoz, haec aedem Andrea Carnegii munificentia dedicavit...“ Carnegie alapította ez épületet a békének igazság által való megszilár- dítására.

Es ime: a palota művészetet, pompát reprezen- tál, de békét, azt nem. Csak áll fenségesen és szót- lanul, mint egy büszke és tartalmát nem találó szimbólum... Pollák Rudolf

Porraégett a bukaresti vasuti főáruraktár

Milliárdos értékek a tűz martalékán. Az érdekelt kereskedők körében óriási a pánik. Gyújtogatás okozta a katasztrófát

(Bucuresti-Bukarest, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kora reggeli órákban kigyu- ladt a bukaresti Filaret-nevű pályaudvar áruraktára, amely a benne levő áruval teljesen porrá- hamvadott. A tűzről a következőket jelentik: Három óra 10 perckor vették észre az áruraktár- ból kiszökő lángnyelveket. Pillanatok alatt a helyszínen volt a főváros összes kerületeinek tűzoltósága és a hadügyminisztérium rendelkezésére több század katonaság, akik szintén segéd- keztek a tűz eloltásán. Reggel felé a tűz akébbhagyott, ma délután 1 órakor azonban újabban kirobbantak a lángok, hogy hamuvá pusztítsa a még megmaradt értékeket. Az egész környék most egy romhalmaz. Az első pillanatokban nem is lehet megállapítani, hogy mi minden égett oda. Tegnap mintegy 30 vagon cseh szövetárut raktározták be, ezenkívül autófelszerelések es kész autók, nagyon sok luxuscikk, csokoládéfélék voltak a raktáron felhalmozva. A tűz a környéken leirhatatlan pánikot keltett. A raktárban robbanó anyagok is voltak felhal- mozva, amelyek mind felrobbantak és emiatt a környék összes ablakai is bezuzódtak a hatalmas detonációktól.

Katonaság vette körül az áruraktárt. Több miniszter is a helyszínen érkezett és igyekez- tek személyes instrukcióikkal a kirendelt karhatalom és tűzoltók segítségére lenni. A raktár környéke teljesen be volt világítva a lángnyelvek által. A tűz olyan elementáris erővel pusztí- tott a raktárban, hogy az áruk megmentésére gondolni sem lehetett. A tűzoltók igyekezete oda- irányult, hogy a szomszédos veszélyeztetett területeket megmentsék a tűz elharapódzásától.

Megindult a vizsgálat, amely megállapította, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett, ami annál valószínűbb, mert egyszerre több helyen szöktek fel a lángok. Több letartóztatás is történt már.

Főleg külföldi import áruk pusztultak oda. A kereskedők között óriási a pánik, mert az egész szezonban alig lesz árujuk. Az áruraktár közelében levő mellékvágányra elhelyezett 30 vagon árut sikerült megmenteni, amelyet most csendőrség őriz. Karhatalom tartja távol a népet a raktártól, amelyben a tűz még mindig pusztít.

Újból fellángolt a tűz a filareti pályaudvaron

Délután két órakor a Filaret-pályaudvaron a tűz újból fellángolt és teljes erővel égni kez- dett. Hamarosan ellepte a gyorsáruraktár egész tetőzetét, amely hatalmas roppanással összeo- lott. Szerencsére a veszedelmet előre látták és így emberéletben nem esett kár. A teherárur- raktár is, amely reggel csak részben égett le, újból tüzet fogott és teljesen megsemmisült. A tűz szután áterjedt egy szomszédos épületre, ahol vasutsmunkások laktak, akik így fedél nélkül maradtak.

A rendőrprefektus és a vizsgálóbíró veze- tésével megindított vizsgálat megállapította, hogy az oltási munkálatokat elsősorban az aka- dályozta, hogy a raktárban semmiféle vízveze- ték nem volt. A tűzoltók 20 perccel a tűz ki- törése után a helyszínen voltak, mégsem tud- tak segíteni.

A vizsgálóbíró kihallgatta Orleanu állomás- főnököt, akik szerint a tűz egy eldobott ciga- rettától keletkezhetett. Az állomási személyzet előad, hogy a robbanásokat a raktárban el- helyezett szénsa- as tubusok felrobbanása okozta. A kár jóval több 100 milliónál, amelynek egy része biztosítás révén megtérül, a többi a CFR része bizonyos kártalanítania kell a kereske- kára, amelynek kártalanítania kell a kereske- dőket. Ezenkívül a CFR kárát képezi az is, hogy 25 üres és 3 megrakott vasuti kocsi is elégett. A vizsgálat nem állapította meg, hogy gyújtogatás történt volna.

Ma valószínűs búcsujáróhely volt a filareti pályaudvar, ahová a főváros lakosai közül sok- ezren mentek a tüzet nézni. A pályaudvar előtt leirhatatlan jelesek játszódnak le. A kereske-

dők, akiknek áru nem voltak biztosítva, sir- nak és jajveszékelnak. A kár teljes nagyságát csak néhány nap múlva lehet megállapítani az állomás regisztereiből.

Az első kihallgatásokat Valsanu tábornok közlekedésügyi miniszter, Mihail Jonescu tábor- nok államtitkár és Pretorian CFR vezérigazgató jelenlétében eszközölték. Bukarest összes ezre- dei még az éj folyamán készüléseket küldtek ki az oltási és rendfentartási munkálatokhoz, mert az óriási tömeg akadályozza a munkát.

Dental Depot

Weiss & Schwarz bécsi cég Cluj-i lerakata

Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1., II. em.

Ha művészi kivitelű fa, vas, vagy réz- butort és zongorát akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely & Róty

Erdélyrészi Butorgyár R.-T. állandó butorkiállítását. Valódi Bősendorf, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furnirok és klosterneburgi enyvezett lemezek nagy választékban.

Világhírű emberek kezeirása

Grafológiai vélemény Thomas Mannról, Bernard Shawról, Glasworthyól, Benesről és Alfred Kerr-ről

(Bécs, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A müncheni „Drei Masken Verlag“-nál a napokban érdekes könyv hagyta el a sajtót. Címe: „Tudományos grafológia“, írja Robert Saudek, aki néhány évvel ezelőtt „Diplomaták“ című regényével keltett nagy feltűnést. Uj könyvében a legalaposabban tudományos szempontok szerint, foglalkozik a grafológiával, különös figyelmet azonban főleg azok a megállapítások érdemelnek, amelyek néhány közismert európai író és politikus kézírásával foglalkoznak. Ezek közül közöljük a következőket:

Thomas Mann
a világhírű német regényíró

Világos koponya, gyors gondolkodás, nagy szkepticizmus, erős önfegyelm. Felindulását szonnal el tudja nyomni. Lelő, azonban elsősorban formaművész. Nagyon jó szíve van. Az a tény, hogy gótikus írásában gyakran használ latin betűket, azt mutatja, hogy noha jó német, mégsem sovíniszta, hanem jóval meszebbre lát és kozmopolitának is nevezhető. Megveti a fontoskodást. Szerény. Re. dkívül megbízható és pedáns.

Bernard Shaw,
a népszerű angol szatirikus

Ennek az embernek az írásában a harmonikus és erős esztétikai értékre valló térelosztás tűnik fel elsősorban. Vonalai erőteljesek és világosak. Néha azonban megbokrosodnak és írása olvashatatlaná válik. Ez azt bizonyítja, hogy agyvelejében állandó harc dúl a fantázia és a tárgyilagosság között. Szeret szerepelni és éltető eleme a nyilvánosság. Rendkívül energikus. Értzi, hogy valamire elhivatott és meg akarja magát mutatni. Gyűlöli a l'art pour l'art-megnyilatkozásokat. Élete és világszemlélete egyetlenegy tengelyen fordul meg: eredeti-e valami vagy nem eredeti.

John Galsworthy
angol regényíró, a Pen-club elnöke

Művészileg nagyon érzékeny ember, akinek étnék fantáziája is van. Teljesen odaadja magát benyomásainak, amelyeket azonban csak akkor közöl már a nyilvánossággal, miután önmagában teljesen feldolgozta azokat. Tervszerűen, pontos kiszámítottsággal fog munkához. A cílt világosan látja. Roppant szereti a szavakat, variálja és kombinálja a kifejezéseit és gondos formaművész is. Mindazonáltal könnyen, folyékonyan dolgozik.

Dr. Eduard Benes
csehszlovák külügyminiszter

Egy ember, aki mindig siet. Sok dologhoz fog és egyiket sem képes befejezni. Mindazonáltal alapos és az emberileg elképzelhető legnagyobb energiát fejt ki céljai érdekében. Óriási akarateréje van, a kényelmet nem ismeri és nem kiméli magát. Bár alá van vetve a hangulatoknak, munkakedvét ez mégsem csökkenti. Szoktak ugyan depressziói lenni, ezek azonban rövid ideig tartanak és főleg erős önkritikájából, továbbá abból az állandó aggodalmából származnak, hogy nem fejezte ki magát elég világosan és ezért félreérthetik.

Alfred Kerr
a világhírű német kritikus

Rendkívül magas szellemi képességei vannak. Különösen esztétikai és kritikai érzéke kifejezett. Nagyszerű megfigyelő és minden impressziót a legapróbb részletekig feldolgoz magában. Számító és következtető természet. A részleteket jobban meglátja, mint az egészet. Szélsőségesen szenzibilis, de ez nem befolyásolja őt józan tárgyilagosságában. Világnézete: eredetiség és egocentricitás. Életének minden pillanatában eredeti és egyéni akar lenni. Kozmopolita. Testileg rendkívül elasztikus és ezért úgy mutogatja magát, mintha valami természeti csoda lenne.

Halálosvégü autókatasztrófa Temesvár mellett

Grünwald Marton, a „Sylos“ rt. vezérigazgatójának tizenöt éves fia szörnyet halt. Az autó tulajdonosa súlyosan megsebesült

(Timisoara Temesvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rudnai országúton katasztrófális baleset történt, amelynek egy tizenöt éves fiatalember esett áldozatul.

Szerdán este Grünwald Márton, a „Silos“ szeszgyár és marhatenyésztő részvénytársaság vezérigazgatója autóra indult Rudnára. Társaságában voltak tizenöt éves Béla fia és Lupas tanár. A rudnai ut egy kanyarulatánál az elmult napok eszéseiteől meglazult ut széle a nehéz jármű alatt levált és a gépkocsi a töltés lejtőjére került.

Lupas tanárnak még sikerült az utolsó pillanatban kiugrania az utóból, amely fölborult és maga alá temette utasait. Egy vészes sikoly és a fiatal fiut derékon törte a rásulyosodó gépkocsi oldalra. A szerencsétlen ifju nyomban meghalt. A sofför, aki különös véletlen követ-

kezében sértetlen maradt, élve már csak Grünwald Márton tudta kiemelni a darabokra esett kocsit törmelékei alól. Súlyos csonttöréseket szenvedett és csak órák multán nyerte vissza eszméletét.

A vezérigazgatót egy temesvári szanatóriumba szállították, míg tragikus véget ért fiát a temető halottasházába, ahol pénteken délután temetik.

Érdekes, hogy a sofför indulás előtt figyelmeztette a gazdáját az átázott ut veszélyeire és nem is akarta a gépet vezetni. Csak nagy rábeszéléssel lehetett rábírai őt, hogy mégis induljon.

A súlyosan sebesült Grünwald Márton állapotában valami javulás állott be. Azt hiszik, hogy meg lehet majd menteni őt az élet számára.

A mezőgazdasági szeszgyárosok közgyűlése elvben csatlakozott az értékesítő szindikátushoz

Hatos bizottság állapítja meg az ipari szesztermelőkkel kötendő platform feltételeit

(Cluj-Kozsvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Szesztermelők Szövetségébe tömörült mezőgazdasági szeszgyárosok ma délután tartották meg tisztújító közgyűlésüket miután hatvan szeszgyáros részvételével. Tischler Mór elnök délután négy órakor nyitotta meg a közgyűlést és miután megállapították a költségvetést és a zárszámadásokat jóváhagyták, a régi vezetőségnek megadták a felmentvényt. Az új választások során ismét a régi vezetőség került a szövetség élére Tischler Mór elnök, Wertheimer Miksa, Semlyén Hugó, Solyom Ferenc és Czell Vilmos alelnökök személyében.

A közgyűlésnek a tisztújításon kívül legfontosabb tárgysorozati pontja volt a szeszértékesítő szindikátusba való bekapcsolódás kérdése. Mint ismeretes, az ipari szesztermelők már régebben tárgyalásokat kezdtek a mezőgazdasági szeszgyárosokkal olyan irányban, hogy közösen létesítsenek egy szeszértékesítő szindikátust, melynek az volna a célja, hogy egyrészt az erdélyi túltermelést, másrészt pedig az áfalakulást szabályozzák.

A kérdéshez elsőnek dr. Hirsch Elemér szól hozzát, aki terjedelmes beszédben fejtegeti az ipari termelőkkel való érdekközösség megteremtésének szükségét, mert egység nélkül nem lehet az érdekeket megfelelő védelemben részesíteni. Bizalmáról biztosítja azt a hatos bizottságot, amely az ipari termelőkkel az ezirányú tárgyalásokat folytatja és amelynek tagjai Tischler Mór, Wertheimer Miksa, Mendel Jakab, Halász Ignác, dr. Hirsch József és dr. Semlyén Hugó.

Utána Mendel Jakab ismerteti azt a platformot, amelyet az iparosok felajánlónak a mezőgazdasági szeszgyárosoknak a kartell létrehozása érdekében. Ennek lényege, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak termelési kontingensét a kartell semmiben sem érintené, mert ha valamelyik szeszgyár nem termelné ki teljes kontingensét, a szindikátus a differenciát készpénzben bonifikálná. Mendel Jakab kifejti, hogy ez a terv igen előnyösnek mutatkozik ugyan, de elővigyázattal kell fogadni, mert a szeszfogyasztás a termeléssel szemben lényegesen csökken, amivel a szindikátusnak is számolnia kell. Javasolja, hogy a közgyűlés a bonifikáció kérdésében adjon szabadkezet a hatos bizottságnak.

Mayer Majer kéri, hogy a tárgyalásnál a hatos bizottság különösen a kvóta kiosztása tekintetében járjon el megfelelő körültekintéssel és a termelőknek adják meg azt a kontingenset, amellyel két év előtt rendelkeztek, mert az utóbbi két évben sok mezőgazdasági szeszgyár

csökkentette termelését.

Révész dicsőszenzmártoni szeszgyáros fontosnak tartja a bonifikáció kulcsának a megállapítását. Javasolja, hogy miután az utóbbi években az erdélyi szesztermelés közel kétszáz ezer hektolitert tett ki, melynek eladási ára 25 lej alapul véve (a legális adókon kívül) 500 milliót tesz ki, a szindikátus hat százalékos vagyis 30 milliót irányítson elő bonifikációra. Felveti azt a kérdést, hogy ha az ipariakkal a tárgyalások nem vezetnek eredményre, nem-e volna helyes, ha a mezőgazdasági gyárak érdekközösséget létesítenének a kolozsvári Hirsch Ödön-féle szeszgyárral, hogy ezzel karöltve ellensúlyozhassák az ipari termelést.

Messer Elemér szászrégeni gyáros nem fogadja el az ipariak által ajánlott platformot, mert ez a mezőgazdasági szeszgyárak üzemi-redukciójához vezetne és ennek létrehozása az ipari szeszgyárak érdekeit segíti elő.

Ezután Tischler Mór elnök összefoglalja az elhangzottakat. Megállapítja, hogy a platform tárgyalásánál olyan irányelveknek kell érvényesülniök, amely szerint a termelési kvóta proporcionális, a lépités pedig úgy az ipariakkal, mint a mezőgazdasági szeszgyárakkal egyforma kell hogy legyen. Ha ezt az elvet érvényesíteni tudják és a megfelelő bonifikáció biztosítva lesz a mezőgazdasági szeszgyárak hajlandók a kartell megkötni.

Roset halmii szeszgyáros javasolja, hogy a tárgyalásoktól függetlenül már is létesítsenek egy ár-egyezményt. A javaslatot a közgyűlés nem teszi magáévá. A közgyűlés ezzel befejeződött és a hatos bizottság Erdős Zsigmond nagyváradai és Parkas Inre szászrégeni gyárosok baronásával értekezletre ült össze, hogy megállapítsa a szokat a feltételeket, amelyek alapján a mezőgazdasági szeszgyárosok be léphetnek az értékesítő szindikátusba.

Kereskedők figyelmébe

Butorszövetek, szőnyegek, ágygarni-
rák, hencsertakarók, gyári árban
Back Bernátnál, Oradea-Mare
Piata Regina Maria 1. sz. szerezze ök be.
Telefon 9-55

— Ujabb letartóztatás a renii katonai raktári panama ügyében. Bukarestből jelentik: A renii katonai raktárban történt csalásokra vonatkozólag a hadügyminisztérium kijelenti, hogy még nem lehetett pontosan megállapítani az elikkasztott összeget. A lapok értesülése szerint 9 millió lej hiányt állapítottak meg eddig. Tegnap újabb letartóztatás történt, egy kereskedő őrizetbevételével.

Szövőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyapjú, műselyem és pamut fonalat, színtartóan, bármilyen színre. **Kristály** kélmefestő vegytisztító Cluj. 500 Telefon

Ellentétes hírek a május tizediki amnesztiáról

Cudalbu miniszter a gyorsított eljárásról szóló törvény revízióján dolgozik. Külön bizottság módosítja a portarelrendszert

(Bucuresti-Bukarest, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos közlés szerint a katonai hatóságok elkészítették azoknak a büntetés alá esőknek a listáit, akikre a május 10-iki amnesztia kiterjed. Ezzel szemben a „Dimineata” az igazságügyminisztériumban szerzett értesülésre való hivatkozással megcáfolja a május 10-iki amnesztia hírét. Az igazságügyminisztérium semmiféle amnesztián nem dolgozik, sőt Cudalbu miniszter nem is híve egy általános, minden deliktumra kiterjedő amnesztiának.

A miniszter most a gyorsított eljárásról szóló törvény revízióján dolgozik, mert az ügyvédi kamarákon kívül egyes állami hatóságok is hivatalos felirattal kérték az igazságügyminisztériumot az eljárás módosítására, mert a túlságosan rövid terminusok következtében az állam által indított perekben is könnyen nagy károk érhetik magát az államot.

Külön bizottság dolgozik a portarel rendszer és a bírói szervezeti törvény módosításán. Az előbbi törvény tudvalevőleg az ügyvédek, utóbbi pedig a bírák elégedetlenségét hívta ki.

Cudalbu igazságügyminiszter törvényjavaslatot készít elő, amely megtiltja a volt igazságügyminisztereknek, hogy lemondásuk után öt éven belül mint ügyvédek működhessenek. Hasonló törvényjavaslatot terjesztett be annak idején Toma Stelian igazságügyminiszter is, de elvetették.

Nordau hamvait átvitték Palesztinába

(Páris, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ezer főnyi közönség előtt, cionisták és a francia irodalom és művészet legjobbjai jelenlétében vitték Max Nordau hamvait a lyoni pályaudvarra, ahonnan a nagy kádó csontjait átszállították Erec Jiszráél földjére.

A halottat az előző napon exhumálták és három koporsóba zárták a montparnassi temetőben. Innen a pályaudvarra hozták, ahol gyászsátorban ravatalozták fel. A koporsót kék fehér lobogó fűzte és a sátor két oldalán fiatal zsidó cserkészek kék fehér válszalaggal állottak sorfalat.

A sátor körül a gyászközönség foglalt helyet. A cionista csoportok zászlók alatt vonultak föl, legimpozánsabb az egyetemi és munkás ifjúság fölvonulása volt. Felhívta, hogy a spanyol zsidóság is testületileg képviseltette magát. Jelen voltak: a franciaországi cionista föderáció, a Keren Hájjeszd bizottság és minden zsidó testület képviselői.

Méltóságos és egyszerű volt a ceremónia. A koporsót cserkészek kihozták a sátorból és emelvényre helyezték, amely körül ott állott a nagy halott özvegye és huga, továbbá Alexander Marmorek professzor neje és az elhunyt szűkebb barátai.

Az első szónoklatot Stourza rabbi tartotta francia nyelven, majd dr. Victor Basch, a Sorbonne tanára beszélt megindító szavakkal azokról az elvülhetetlen érdemekről, amiket Nordau a zsidó reneszánsz körül szerzett és szokrol az eszméről, amik a művészetben és irodalomban hatni fognak az idők nagy távolában is. Dr. David Jacobsohn a „Nordau egyesület” elnöke megindító bucsubeszédében kifejtette, hogy az egyesület továbbra is a nagy halott szellemében fog működni és a zászlót, amelyet a zsidó újjáépítésért lobogtat, fenn fogja hordani továbbra is.

Josef Cowen, a cionista exekutive és Zlatopolsky héber bucsubeszédet tartottak, míg Vladimir Tiomkin a revizionista-cionisták nevében jiddis nyelven tartotta nagyhatású, Nordaut méltató beszédét. Beszélt még Andre Spire író és mások. A közönség között látni lehetett P. Ruthenberget, a hírneves palesztinai mérnök vállalkozót, E. Naiditschot és a tunisi zsidók egy képviselőjét.

A sémérok az ünnepi szertartás után a halottas kocsira emelték a koporsót, amelyet a hatóság emberei lezartak.

Megindult a menet és a zászlók meghajoltak. Bevagyonozták és elvitték az ősi földre, ami Nordau Miksából mulandó volt.

Tiltakozásra szólítják fel az antantot az orosz-német szerződés ellen

Meg akarják akadályozni, hogy a Népszövetség beiktassa a szerződést. A német kormányt kinosan érintette Diamandi román követ nyilatkozata

(London, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Daily Telegraph” írja: Több szövetséges állam felszólította az angol kormányt, hogy az antant közös jegyzékben tiltakozzék a német kormánytól a berlini szerződés ellen. Az angol kormány még nem döntött, hogy a lo-carnoi hatalmak közösen foglaljanak-e állást a berlini szerződéssel szemben, vagy pedig a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén tárgyalják e ezt a kérdést. Az angol kormány nem fogadta el azt az indítványt sem, hogy a Népszövetség titkársága tagadja meg a berlini szerződés beiktatását. Ezt egyrészt azért sem tette, mert a beiktatás csupán formalitás, másrészt a titkárság nem hivatott nemzetközi szerződések felülbírálására.

Berlini jelentés szerint a német kormány jegyzékot intézett a bukaresti kormányhoz, amelyben megállapítja, hogy a német kormányt igen kinosan érintette Diamandi párisi román követ nyilatkozata a berlini szerződésről és arról, hogy Németország Genfben kétféle arcot mutatott.

Ujabb részletek a moszkvai végrehajtóbizottság üléséről

(Berlin, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Litvinov-nak, a központi végrehajtó bizottság ülésén tartott és az Uj Kelet által is kivonatolva közölt beszédét egész Oroszországban mint nagy politikai eseményt tárgyalják. Azon az ülésen nemcsak a német követ volt jelen, hanem a japán és olasz követ is, azonfelül az összes missziók vezetői. Az állami élet minden szereplő tagja megjelent, hogy meghallgassa Csicserin helyettesének, Litvinov-nak a német orosz szerződésről szóló jelentését.

Beszéde elején röviden érintette azokat az ellentéteteket, amelyek a mai európai konstellációban az államok között felmerültek és ismételtén körvonalozta a szovjetkormányának a Népszövetséggel szemben való állásfoglalását. Kitért az európai sajtónak a leszerelési konferenciára vonatkozó állásfoglalására és ironikusan jegyezte meg, hogy amikor a sajtó azt írta, hogy Svájcban technikai okok miatt nem lehet elhelyezni a leszerelési konferenciát, akkor nyilván arra gondolt, hogy lehetetlen Svájc-ból más helyre transzportálni a tintatartókat és tollakat.

A német orosz szerződésre vonatkozólag a szovjetkormány mindig is javasolta, hogy minden állammal olyan szerződések kötessenek, amelyek kizárják a kölcsönös támadást és biztosítják a határokat. E politika következménye volt a Törökországgal megkötött barátságos szerződés.

Viharos óvációk

— Boldog vagyok — mondotta emelkedett hangon — hogy közölhetem a végrehajtóbizottsággal, hogy ma Berlinben aláírták a német orosz baráti szerződést.

Litvinov e szavai után az egész Házban viharos óvációban részesítették a szónokot. Közölte a szerződés tartalmát és kategorikusan kijelentette, hogy a szerződésen kívül semmiféle titkos záradék nincs. Együttal pedig a szovjetkormány nevében jelezni ki, hogy kész hasonló szerződést kötni bármely más állammal. E szavaknál újra kitört a taps és hosszantartó tetszésnyilvánítások.

Litvinov ezután a német orosz viszonyról szólt és emlékeztetett Rapallóra, amikor a két államot a gyűlöletnek egész világa vette körül, akkor felismerték a szerződés megkötésének mindkét állam érdekében való fontosságát. „A kérdés nyitva marad — mondotta Litvinov — vajjon Németországnak most sok barátja van-e a világon.” A Szovjet-Unió azonban még mindig ki van téve veszedelmeknek. A közgazdasági érdekek felismerésében a német kormány nagyon bölcsen cselekedett, a hárommillió hiteltől szóló törvényjavaslattal azonban a német bankok nagy profitéségükben lehettek követeléseket állítottak fel. A szovjetkormány nem kér bármiféle hitelt, csak olyant igényel, amely előnyös számára. Több állam részéről kapott a szovjet már hitelajánlatot, amely jóval kedvezőbb a német bankokénál. Németország abban a felismerésben, hogy a nemzeti érdekek előtérbe helyezendők a magánérdekekénél, a rapallói egyezményben lemondott a jóvátételről.

Oroszország viszonya a többi államokhoz

Litvinov ezután a Szovjetunióknak Franciaországhoz, Angliához, Amerikához való viszonyáról beszélt. Olyan kérdés ez, — mondotta — amely egyelőre szilárd bázisokat keres. Oroszországgal, amely semmi igényt nem támaszt Oroszországgal szemben, a viszony szívélyes és jó. Franciaországgal most folynak a tárgyalások és nagy vívmánynak kell elkönyvelni, hogy ezzel egyidőben folynak a tárgyalások a hitelek megszerzéséről és a háborúelőtti adósságok ügyeiről. Hosszasan beszélt Angliáról. Az angol kormány a szovjetkormányval szemben még mindig ellenségesen viselkedik. Hamisak azok a hírek, amelyek a Szovjetkormányt Angliával szemben való agresszivitásáról szólnak, de az angol diplomácia a szovjetuniót mindenfelé támadja. Az utóbbi időben azonban e tekintetben is némi javulás tapasztalható.

Meg vagyok róla győződve, ugymond, hogy abban az esetben, ha közvetlen tárgyalásokat kezd a kormány az angolokkal, akkor az angol orosz viszony is, ha nem is barátságosan, de mindenesetre korrektül fog alakulni. Presztizs kérdéseknek semmi szerepük nincs e tekintetben. Egészen közömbös, hogy a kezdeményezés kinek a részéről indul meg. A szovjetkormány maga is tárgyalni akar és késznek nyilatkozik a tárgyalásokat bármikor megkezdeni. Amerikából is olyan hangok hallatszanak, amelyek a Szovjetunióval való viszony megváltozásáról szólnak. A szovjetkormányt van tudomása róla, hogy Amerika kész volna arra, hogy a Kreszinsky által javasolt alapon a szovjetkormányt elismerje. Késznek nyilatkozik jóindulatu vizsgálat tárgyává tenni a szovjet ellenköveteléseit. Ez mindenesetre egészséges bázis. Fődolog, hogy végül kezdődjenek meg a tárgyalások, amelyek bizonyára pozitív eredményhez vezetnek. Ha azonban a Szovjetuniótól egy előzetes deklarációt kérnének, akkor — ezt már most jelezhetem — ez elfogadhatatlan.

Lengyelország nem beszélhet a balti államok nevében

Litvinov ezután a lengyelek és Oroszország közötti viszonyról beszélt. Közölte, hogy a szovjetkormány Lengyelországgal helyre akarja állítani a barátságos viszonyt. Rámutatott, hogy az októberi forradalom biztosította Lengyelország függetlenségét. A lengyel-román katonai szövetség azonban akadály ezen az uton, valamint az a körülmény is, hogy Lengyelország mindig igyekszik az összes balti államok nevében beszélni. Oroszország azonban nem ismeri el Lengyelországnak a balti államok fölötti protektorátusát. Ezután beszélt azokról az államokról, amelyek mindezekig nem ismerték el a Szovjetuniót.

— A szovjetkormány — mondotta erélyesen — az elismerésért semmiféle engedményt nem fog tenni. Vitás kérdések fölötti tárgyalások kezdődhetnek majd az elismerést követő napon, semmiesetre sem az előtte való napon, vagy azzal egyidőben.

Végül Litvinov tiltakozott ama állítás ellen, mintha Oroszország a kínai zavarokat felidézte volna. Ezután röviden érintette még Törökországot, Japán és Afganisztán viszonyát Oroszországhoz és azzal zárta beszédét, hogy a szovjetpolitikától minden agresszív szándék távol áll.

26 április 30
mellett
zörnyet halt.
már csak Grün-
a darabokra
os csonttörése-
multán nyerte
szanatóriumba
ért fiát a te-
keken délután
és előtt figyel-
veszélyeire
Csak nagy
hogy mégis
Márton álla-
Azt hiszik,
élet számára.
lése
ushoz
endő
gyáros fonos-
a megállá-
utóbbi évek-
készsége
ára 25 lejt
500 milliót
vagyis 30
Felveti
a tárgya-
nem-e volna
érdekközös-
Ödön-
ve ellensu-
ros nem fo-
platformot,
árak üzem-
rehozása az
szefoglalja az
platform tár-
vényesülniök,
porcionális, a
mezőgaz-
ogy legyen.
és a megfelelő
lasági szasz-
hgy a tár-
erek egy ár-
nem teszi
és a hatos
és Farkas
értekezletre
feltételeket,
gyárosok be
ébe
arni-
rban
-Mare
ők be.
katonai
tből jelen-
ént család-
érium ki-
osan meg-
lapok ér-
llapítottak
és történt,
efon
00

Palesztinai írók dolgozószobájában

Palesztinában most alakult meg a héber írók egyesülete, amely magába öleli az országban dolgozó összes hivatalos írókat. Az egyesület nemcsak erkölcsi, hanem anyagi védelmet is nyújt tagjainak. Ennek a részben gazdasági csoportosulásnak az alkalmából közöljük az alábbi visszaemlékezést.

Elhatároztam, hogy végre egyszer nyilvánosan is el fogom mondani azokat a látogatásaimat, amelyeket néhány jeruzsálemi írónál tettem és amelyek bizony erőteljesen megcáfolták azt az általánosan elterjedt hitet, hogy az írók nyomorognak. Tartozom ezzel a vallomással az új életre kelt palesztinai irodalomnak, de meg ezenfelül az egyes íróknak személyenként is. Mert amit itt Középeurópában, vagy legalább is az utódállamokban alig egy-két írónak sikerült megvalósítani, az odakint, abban a kedves kis előzsidai országban, magától értődő és egészen megszokott lett immár. Az nevezetesen, hogy az írónak legyen meg tágas, perzsa szőnyegekkel és pálmákkal, tetőig érő könyvvállványokkal, szobrokkal, képekkel, antik bútordarabokkal díszített dolgozószobájuk és az a biztos ötszáz vagy ezer font évjáradékuk, ami nyugodalmas munkálkodásuknak alapját képezheti.

A legnagyobb meglepetés volt számomra, amikor felkerestem Josef Klausnert, a kiváló esseyistát. Egyáltalában nem számítottam egyébre, mint egy egyszerű kis lakásra, amely bizonyára szerényen van burkozva és amelynek minden szegletén meg látszik lakói életének gondja. Ehelyett mit találtam? Egy hatalmas, terméskövekből épült villát, termekbe beillő szobákat, mozaikkal fődött padlókat, faburkolattal borított falakat, óriási éberfa-irósztalt, gyönyörű könyvtárszobát, a legmodernebb berendezést, szobrokat, ezüst-tárgyakat, csillárokat, nappelket, értékesebbnél értékesebb keleti dísztárgyakat, faliszőnyeget és kézimunkákat. Klausner, egy magas, erőteljes, ötvenévi körüli férfi, írósztalánál ült, mikor beléptünk és éppen legújabb munkájának, a keresztények Megváltójáról írt művének korrektúráját rendezte. Ebben a könyvében, amely azóta már német nyelven is megjelent, azt igyekszik bizonyítani, hogy a keresztények Megváltója mindenképpen baletartozik a zsidó történelembe és hogy eljött az ideje annak, hogy ezt a mi fajtánkból származottat ismét megünknek igényeljük. S. káig eltészélgtem akkor este az íróval, akinek minden egyes szaván és mozdulatán meglátszott a nyugodt, gondtalan élet és a tudománnyal és irodalommal való kizárólagos foglalkozás. Felesége, egy erőteljes, magas asszony, közben keleti édességeket és törökhávé: szerviztatott ezüsttálcaikon és valódi kínai csészékben. Klausnerrel folytatott beszélgetésemet ezuttal nem közlöm, célzatosan csak a külsőségek megismertetésére szorítkozom.

Egy másik igen kellemes estémot Ben Jehudánál, az azóta elhunyt kiváló nyelvésznel töltöttem. Avigdor Hameiri költő, a héber Ady-fordító társaságában. Itt is meglepett az a jóléti, amely a nagy tudós környezetéből kiáradt. Ben Jehuda dolgozószobája kisebb volt, mint a Klausneré, de nem kevésbé érdekes és értékes. Soha életemben ennyi könyvet együtt nem láttam. A négy fal végigfuttatva díszesebbnél díszesebb faliánsokkal és az ember félve ment ki a könyvvállványok alatt vágott ajtón, hogy az a rengeteg kötet rászakad. Fent már a plafont surótták a tör- és vázsonkötések, lent pedig mélyen a padlón lapultak el az összefűzött újság- és folyóiratkötegek. Szikomor-fából készült íróasztalán is egymást nyomták a különböző kézirat- és korrekturacsomók, nyelvtanok, szótárak és mindenféle segédkönyvek. Művészi, bronz tintatartó, pecsétnyomó, ezüst toll, ómirtú gyertyatartók, egy koponya tették különös és emlékeztetőessé a nagy nyelvész munkahelyét. És ahol még egy kis hely volt a szobában, ott mindenütt puha, omlós szőnyegek rojtoztak, párnák melengettek és képek tették színesebbé a szobát. Ben Jehuda alacsony, törékeny ember volt. Pápaszemmel, kurtá, öszülő hajjal, bérsony zekében, fehér, előreugró manzsettával olyan volt, mint valami középkori alchimista. Az asszony itt is nagy szerepet játszott. Mással és javította ura írásait, korrigált és sokszorosított, gépen írt és levelezett, rendben tartotta a nagy, tudományos munka egész adminisztrációját. Csak még egy helyen, Párisban, Claude

Farrére dolgozószobájában láttam ezt a békés, a külvilág minden zajától megkímélt együttműködést, ezt a teljesen zavartalan és magát kielő alkotást, ezt a minden rossz sorsban tengődő íróembertől irigyelt nyugodt, biztos tudatu termelést. A szükködés, a nyomor, a nélkülözés Ben Jehudánál sem volt szükséges alkatrésze az íráskészségnek. Vacsora után voltunk és déligyümölcsökkel, mangával, fűgével, datolyával, ananással, mazsolával olyan dusan megrakott, olyan illatozó tálcákat hoztak be a szép keleti szolgálóleányok, olyan dusicú, feltűző, sötét teát szervizáltak és még azelőtt a szamovár a csipkés asztalon olyan bértságos, pirosas fényvel égett, a hangulat olyan zsongító és bágyasztó volt, a fo telekben magunkat olyan szépen elhagyóan süppedtünk, a beszéd olyan könnyen jött, szemünk irisze úgy csillogott, minden olyan jó volt azokban a percekben, hogy visszagondolva rá, sirok és átkozom sorsomat, amiért ez a szép, nyugodt, a szellemi munkához olyan nagyon kijáró élet nekünk nem adatott meg. Ben Jehuda és felesége akkoriban nagyon szépen tucuzott tőlünk, kikisírt mesze a csillagos palesztinai éjszaka alá és amikor már távol és magányosan bolyorgtunk a szűk jeruzsálemi sikátorokban, még mindig vissza-visszanéztünk a nagy kőlapokból kivált és fel-felcsillanó ablakra, amely mögött Ben Jehuda, a tudóst és író megillető módon, dolgozik.

Vagy itt van egy másvalaki, akira emlékezem. Magas fiatalember, izzó, barna arc, mandulavágásu szemek, széles váll, legújabb divatu angol öltöny, kivágott lakkcipő, a legmegnyerőbb megjelenés. Itamar Ben Avi, a legnagyobb palesztinai napilap, a „Doar Hayom“ akkori főszerkesztője, akivel a lap szerkesztőségében volt szerencsém találkozni. Mi itt azt mondjuk, hogy Európában élünk és európai újságírók vagyunk és bizonyosan valami gyengéd lené:éssel gondolkunk ázsiai partársainkra. Hát csak annyit mondog erre, hogy ennek az előzsidai héber főszerkesztőnek annakidején száz font, vagyis kéreken százezer lej, ha nem több, havi jövedelme volt és az ő lakása is művészi tárgyakból volt tulyos és az élete neki is könnyű és szép volt és ha el akart menni Indiába, vagy Japánba, egy kicsit utazni akkor csak átküldte valamelyik emberét a szomszédos „Palestine Express“ turista irodába és könyvszerrel és fejféjás nélkül váltotta meg elsőosztályu hajójegyet valamelyik nagy oceánjáróra. És ezenkívül nem kijáró politikussal, hanem valódi, hamisi a lan, angol értelemben vett államférfakkal, lord Balfourral, Herbert Samuellel, Macdonalddal, Clemenceauval kellett hagu érinkezzék és komoly tényszó volt, akit bevontak tanácskozásokba, akit miniszterek lurchre hívtak, akinek fogadónapjai voltak és akinek egy névjegye ajtkat nyitott a legmagasabb hivatalokban. Egyik munkatársát, A. Elmaliht, aki azóta az eltávozott Itamar Ben Avi helyett a „Doar Hayom“ főszerkesztője let, megkérte, kalauzolja végig engem a szerkesztőség szobáin, a szedő- és géptermeken. Láttam a nagy rotációt és a héber szedőgépeket és éreztem annak a maga abberendőségnek a nyomását, amivé a sejtő itt messze Európától felemelkedni tudott. És, meg kell jegyznem, ez még mind a régi zsidó élet televényén, Jeruzsálemben, tudott így kinőni, ahová csak kevés új lendület csapott be, csepp friss energia ütődött, ahol a vajudó új életet még ma is lekötve próbálják tartani és mozdulni nem engednék az itt-maradt ókori emberek.

A palesztinai kultúra igazi megbecsülését és értékét legteljesebben Tel Avivban láttam, ahol kipompázott előttem Achad Haam, a nagy bölcsész és Bialik, a mély költő gyönyörű villája. Mindkettőjüket a véros lakossága tisztelte meg a kényelmes, művészi berendezésű munkatanyával. Újságírók, akik azóta arra jártak, beszéltek, hogy ma már nem is lehet késő este ennek a két nagyságnak az utcájában járni, nehogy hiábavaló léptek zavarják őket munkájukban. A kulturáltság legmagasabb foka: a tapintatosság. Ahol így vigyáznak öreg emberekre, ahol így óvakodnak azon, hogy az életből kifelé tartó szellemi óriások még hagyjanak vissza egy-egy szikrát, alkossanak, amíg csak tudnak, írjanak, ha csak néhány sort is — az az embertömeg és az az ország részessé válik nagyjai szellemi alkotásaiban.

Ben Ami

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes úrdélyi és héber nyelvű zsidó napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Új Kelet cikkjeinek utánnyomását csak a levél megküldésével lehet kérni.

Az Új Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Ernyűzlet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramarosszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy u. 2.

3 mai naptár

— **Betiltották a munkásság május elseji ünneplését.** A helyi hatóságok, belügyminiszteri rendeletre hivatkozva, betiltották a munkásság május elsejére tervezett ünnepeit.

— **Csak a borbélyüzletek tarthatnak nyitva május 2-án és 9-én, vasárnap.** Közölték, hogy a munkaszünetről szóló törvény rendelkezései szerint május elsején és 2-án, 9-én és 10-én hivatalos munkaszünet van, tehát ezeken a napokon az összes üzletek és vállalatok irodái zárva tartandók. A kolozsvári érdekeltek kéreessel fordultak a munkaügyi minisztériumhoz, hogy május 2-án vasárnap és 9-én, ugyancsak vasárnap, legalább délig nyitva tarthassák üzleteiket. A miniszter válasza még nem érkezett meg, de értesítette a munkaügyi inspektorátust, hogy ezen a két napon a borbélyüzleteket déli 12 óráig nyitva lehet tartani. Az összes többi üzletre, tehát ellenében tegnap téves közlésünkkel — hacsak a minisztérium másirányu intézkedése időközben meg nem érkezik — a munkaszüneti rendelkezések továbbra is fennállanak.

— **Cuza előadást tartott Bukarestben a keresztény nemzeti doktrináról.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután 5 órakor Cuza professzor az Athaeneumban előadást tartott a keresztény nemzeti doktrináról. Nagyszámu hallgatóság vett részt az előadáson és a jelen voltak Cuzát nagy óváció között kísérték a királyi palota előtti térig, ahol a csendőrség utjukat állta és eloszlatta őket.

— **Ítélet a galaci bombamerénylők ügyében.** Bukarestből jelentik: A kisenevi hadbírószék tegnap hozott ítéletet a galaci terroristák perében. Pugaciefett, aki Dumitriu rendőrgyilkosot meggyilkolta és Tonci káplárt öt évre, két vádlottat 3—3 évre, a szervezet többi tagját pedig 1—8 havi elzárásra ítélte.

— **Felmentették Tabéry Gézát az igaztás vádjá alól.** A kolozsvári törvényszék Dunca tanácsa ma délelőtt tárgyalta Tabéry Géza, az illusztris, ismertevü nagyváradi író bünperét, akinek az egyik kolozsvári napilap hasábjain megjelent „Híszkegy“ című versében államellenes igaztás tényét látta fenforogni az ügyesség. A tárgyalás folyamán Tabéry kijelentette, hogy versével nem akart a jelenlegi államrend ellen igaztani és az inkriminált versek nem irredanta tendenciával íródtak, hanem azok a felsőbb hatalomtól várt lelki nyugalom iránti nosztalgia kifejezései. Dr. Kocsány Jenő védőbeszéde után a bíróság felmentette Tabéry Gézát.

Utiköltsége megtérül az ártifferencián, ha **kárptos anyag** szükségleteit **Bank Bernát Oradea-M. Piața Regina Maria 1 sz. atatt szerzi be.** **Telefon 9-55**

— E dása a és bánta 2-án déli vármegye ben Ciac problémát feszítő elő kisebbségi Az elődák jövedelme Felülfizeté

— M letette a kai Sándor akor a esküt. A remóniák széről az t László és esperes. A mint Tolda dégei volta ban marad prdikiációt

— Na megyeszé székhely kö ponthoz jut tézkedéseve viratilag ér hogy Szatm fekvéstü leg harc tehát a a nagybány Mindősze a met amóta és a telekár is bőven vol leztek, ez a ta tendenciá m is kezdtek a átköltötésé

— Med Ujságírók ma, pénteken klubnak. A sikerü t álarc ambicióval ké dolog nagyszárja a bálit és nyári tánc az estély ma csak az a ga vesz részt raj tőségnek sikk Medgyaszay V működését. számaít fogja Medgyaszayra bat helyett pe Andor a koloz ványa is fellép Medgyaszay s ves folytatás fognak rendez

— Olasz szónokolnia Szatmárról je házi hatóság páteri, akinek beráti szeret denkit megbó mári székeset tól. Az egyh zot a Magya s intén mélye hivafást meg szerint a jöv beszédei száma

— Összes elmezavaráb Balázs Józef, hirtelen dühroh ügyesség a tár sor, mert Musst la zotta azon o a tárgyaláson, n fekszik.

Raso

KÖZGAZDASÁG

Május harmadikán életbeléptetik az átmeneti importtarifát?

Az ötvenszázalékkal felemelt vámteleket változatlanul fentartják

(Bucuresti-Bukarest, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint ismeretes, a kormány elhatározta, hogy a régi vámtarifa felfüggesztésével a vas-, fém- és textilárakra átmeneti jellegű behozatali vámrendszert léptet életbe, amelynek alapját a felemelt illetékek nagysága szerint fogják megállapítani. A pénzügyminisztériumban működő vámvezérgazgatóság az új számítások alapján elhatározta az összes fém és szövetáru cikke behozatali vámilletékének megváltoztatását. A kereskedelmi minisztériumban végzett számítások szerint az összes ez év április elseje előtti vámilletékeket, amelyek a Bratianu Vintila volt pénzügyminiszter által kidolgozott új vámtarifánál ötvenszázalékos emelést szenvedtek, változatlanul maradnak, míg a több mint ötven százalékkal felemelt vámtarifák a következő módon lesznek megváltoztatva: az április elseje előtti vámilletékekhez ötvenszázalékos emelést adnak hozzá. A fenálló emelési többletet két részre osztják és felét hozzáadják a régi ötven százalékkal

felemelt illetékhez. Amennyiben azonban az így nyert összeg a régi illetéknek több mint háromszorosát teszi ki, úgy ezt a többletet eltörlik.

Ezt a bonyolultnak látező, de valójában igen egyszerű számítási műveletet a következő példa illusztrálja világosan. Egy cikk vámilletékét 100 lejről 600 lejre emelték fel. A provizórikus vámrendszer számításai értelmében a százalékos régi illetéket ötvenszázalékkal növeljük s így az 150 lejt teszi ki. A 450 lejes többlet maradvány fele 225 lej, amelyet hozzáadunk az ötvenszázalékkal növelt régi illetékhez. Az új vámilleték így 375 lej lesz. Míután azonban ez az összeg a régi illetéknek több mint háromszorosát képezi, ezt a többletet eltörljük és így az illeték 300 lej marad.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint egyébként a vas-, fém- és szövetáru átmeneti vámrendszere már csaknem teljesen ki van dolgozva és május 3-án életbelépteti a kormány.

Május 9-én és 10-én tartják meg az országos kereskedőkongresszust. A Kolozsvári Kereskedő Tanácshoz ma megkeresés érkezett a Sfatul Negustoresc bukaresti központjától, amelyben közli, hogy a február hetedikére összehívott országos kereskedőkongresszust május 9-én és 10-én fogják megtartani Bukarestben. A kongresszust annak idején, mint ismeretes, kormányváltozás miatt halasztották el. A megkeresés felhívja a Kolozsvári Kereskedők Tanácsát, hogy a kongresszus előkészítésére tartson előzetesen értekezletet, amelyen megtárgyalják az összes aktuális kereskedelmi problémákat és kívánásokat, hogy azok a kongresszus alkalmával fix formában előérjeshetők legyenek. Az értekezletre az összes Sfatul fiókokon kívül meghívást kaptak a többi kereskedelmi testületek és érdekeltségek is és így előreláthatólag a kongresszus igen nagyjelentőségű lesz.

Csak ötezer lejig lehet engedély nélkül devizákat vásárolni. A Banca Nationala újabb rendeletet adott ki a devizaforgalom megszigorításáról. A rendelet szerint a pénzintézetek csak ötezer lejnek megfelelő külföldi devizákat adhatnak el magánfelteknek, míg eddig ez a határ huszezer lejben volt megállapítva. A rendelet további intézkedése, hogy a kereskedők szintén csak ötezer lejig vásárolhatnak devizákat a deviza-bizottság engedélye nélkül, míg eddig harmincezer lejig vásárolhattak engedély nélkül devizákat.

Állati termékek állatorvosi itétele. Bukarestből jelentik: Az állatvasutak közgazgatási bizottsága elrendelte, hogy a belföldi sonka füstölt, sózott és hideghus szálimányok, valamint az állati zsirszállítmányokat, amelyek a belföldi fogyasztás céljait szolgálják, mentesítsék az állatorvosi vizsgálat-illetéktől. Ezt az illetéket azonban továbbra is kell fizetni exportált, vagy importált buszszállítmányok után.

A pénzügyminisztérium cfoja a kiviteli illetékeszállítások hírére. Bukarestből jelentik: Egyes lapjelentésekkel szemben, amelyek szerint a Legfőbb Gazdasági Bizottság elhatározta volna több kiviteli vámilleték leszállítását, a pénzügyminisztérium illetékes körében kijelentették, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A kiviteli illetékek leszállításának kérdése egyelőre még tanulmányozás stádiumában van anélkül, hogy ebben a kérdésben határozatot hoztak volna.

Malmokoncentráció Berlinben. Berlinből jelentik: A gabona- és a lisztpiac kedvezőtlen viszonyai súlyos helyzetet teremtettek Németországban. Ezért a berlini nagymalmok koncentrációba tömörülnek és kereskedelmi társaságot alapítanak, amelynek a malmok egész vagyonukkal felelősek. Ilyenformán az új társaságok alapokéje 94 millió aranymárkára rúgna. Ennek a társaságnak volna a feladata a munkát racionálisan felosztani az egyes üzemek között, továbbá az árakat és az eladási feltételeket szabályozni.

A legfőbb gazdasági tanács ülése. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács ma délelőtt Coanda tábornok elnöklétével ülést tartott. A határozatokat, amelyeket hoztak, a mai minisztertanács elé terjesztik.

Kedvező befizest nyertek a magyar jugoszláv kereskedelmi tárgyalások. Belgrádtól jelentik: Magyarország és Jugoszlávia között rövid ideje megindult kereskedelmi s érdekes tárgyalások, amelyek mindkét részről alaposan voltak előkészítve, úgy látszik, teljes sikerhez vezetnek. A jugoszláv delegáció utolsó javaslatát a szerződés megkötésére a magyar delegáció elfogadta és holnap Budapesten utazik a tervezet bemutatására. Minden valószínűség szerint még a jövő hét elején megint Belgrádban lesznek a magyar kiküldöttek, amikor a tárgyalásokat újra felveszik és rövidesen be is fejezik. Belgrádban a tárgyalások sikeres előhaladása nagy meglepetést kelt.

Nemzetközi szervezetbe tömörülnek az ékszerészek. Amszterdamból jelentik: A napokban zajlott le az ékszerészek amszterdami nemzetközi kongresszusa, amelyen Románia is képviseltette magát. A kongresszuson megalkották az ékszerészek nemzetközi szervezetét amszterdami székhellyel, melynek elnöke C. J. A. Bageert lett. A nagyszámu külföldi vendég meglátogatta a gyémánttözeget és Hollandia nevezetes országreszeit.

Megszűnt a salgótarjáni sztrájk. Budapestből jelentik: Ismeretes, hogy bárdifferenciából kifolyólag a salgótarjáni bányamunkások sztrájkba léptek. A bányamunkások ma reggel munkába álltak. A munkások azonban kijelentették, hogy követeléseikkel nem hagynak föl és tovább is kívánják, hogy a bányák teljes üzemmel dolgozzanak. Ezenkívül egy küldöttséget állítottak össze, amely Payer képviselőnek, a Bányamunkások elnökének vezetésével a minisztériumhoz forduljon. Ez a küldöttség ma meg is jelent Valkó Lajos kereskedelmi és Vass népielőli miniszterek előtt. — Valkó megígérte nekik, hogy sürgős intézkedéseket tesz.

Építészeti nemzetközi kiállítás lesz Torinóban. Az 1922 tavaszán rendezett első építészeti kiállítás miután az év május-juniusban újabb kiállítás lesz Torinóban. A műépítészeti kiállításnak, mely retrospektív és modern szakosztályaiában különösen érdekes lesz az egymás mellé állított nagymestereknek és fiatal művészeknek élénk és merész művei. Külföldi szakcsapata lesz a házi szükségleteknél alkalmazott és a városok, közhelyiségek és reklámok kivilgításánál használt villamoságnak. A rendezőbizottság hivatalosan felhívta a romániai műépítészeket, hogy a kiállításban vegyenek részt. Együttal május hó végére tűzte ki a romániai műépítészeknek és mérnököknek a kiállításra való kedvezményes utazását. A kiállítási szándékozók, akik a kirándulásban részt akarnak venni, mindennemű felvilágosítást kap-

hatnak Szegelschi építész mérnöknel (Negruti mérnöki iroda Cluj, Calea Dorobantilor 21).

Olaszországba kivitt áruhoz nem kell származási bizonyítvány. Rómából jelentik: Az olasz kormány legutóbbi rendeletet adott ki, melyben eltörli azt a régebbi intézkedést, hogy az importált árukhoz származási bizonyítvány kell. Ez lényeges könnyítést jelent a mi olaszországi kivitelünknek is.

Ötvenszázalékos béremelést kérnek a kolozsvári háztulajdonosok. Bukaresti jelentés nyomán megirtuk, hogy a kormány tervbe vette a lakbérleti törvénynek a lakások szabaddá tételére vonatkozó intézkedés életbeléptetésének elhalasztását. Ebben az irányban még nem történt pozitív intézkedés. A kolozsvári háztulajdonosok a lakástörvény értelmében már most tömegesen adják be a kolozsvári döntőbíróshoz béremelés iránti kérvényeiket. A béremelés nagyságáról csak a vasárnap délelőtt tíz órakor az iparkamara disztermében megtartandó nagygyűlésen fognak véglegesen határozni, valószínű azonban, hogy a béremelés ötvenszázalékos lesz.

TŐZSDE

Április 29-én

A lej Zürichben 199 50—199 75, Párisban 11 85, Budapesten —, Bécsben —.

Kolozsvár. A piac szilárd tendenciát mutatott, az üzletkötések tartózkodók voltak. Az ártolyamok a következők:

Bécs 36 40—36 50, Prága 7 65—7 70, Budapest 270—275, Páris 8 50—8 60 Zürich 50 50—50 80, Newyork 258 00—260 00, London 1260—1265, Milánó 10 40—10 50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 20, Amszterdam 208 10, Newyork 617 50, London 2516 80, Páris 1707 00, Milánó 2078 00, Prága 1533 00, Budapest 72 40, Balgrád 9 0 00, Bukarest 199 75, Varsó 51 00, Bécs 73 10.

Bukarest. Devizák: Páris 8 57, Berlin 61 50, London 1258, Newyork 258 00, Milánó 10 40, Zürich 50 00, Bécs 36 50, Prága 7 60, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 9 60, német márka 60 00, leva 1 80, török lira 125, frank sterling 1265, francia frank 8 60, svájci frank 49 50, olasz lira 10 40, drachma 2 80, dinár 440, dollár 258 00, lengyel forint 29 00, osztrák schilling 36 25, magyar korona 36 35, cseh korona 7 50, belga frank —, holland forint —.

Mégis csak legjobb a késnélkül!

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén higienia

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovadjunk az

Mindenütt kapható. Ártalmatlan utazatoktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiel egyedüri Glangzman
Adolf illatszertár Str. Bog Voda 40

Tavaszi ujdonságok

megerkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14

Péntek, SZIN

Medgyas
árrakkal. K
es lelkesedé
gyaszay Vil
sülni, hogy
hódította, e
ka előadás
előadást a
trtják meg
érai kezdett
után 4 órak
Jegyekről t
már árusítja
el adás jezy
Theresia
lygubajb o
Berlinben
B cseben és
lett. Bizony
kere lesz, m
Péntek: The
rácsony
Premie
S.ombat d.
árakka
szám á
Szombat este
pése t
kal. So
Szombat este
bálet
Vasárnap d.
Rendes
sorral.
Vasárnap d.
7-edze
Sorozat
Vasárnap es
(Karác
Bérlet
Hétfő: Thera
Sorozat

UJ >>
>> ATLAS <<
UJ >>
Uzi
vek
sz
fásk
d
gy
ST
UJ >>
Nyo
Megbízásb
Sigi gyors
jelenleg is
Anger-féle
felszerelés
400 kg. kü
Valamennyi á
van. Itt ni les
lődni lehet
Targumares (2
mlyese

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Medgyaszay Vilma fellépése — rendez. hely-
sége. Kolozsvár közönsége, amely szeretetén-
es lelkesedésének minden jelével elhalmozta Med-
gyaszay Vilma, bizonyára örömmel fog arról érte-
sülni, hogy a nagy dívoz, aki egész Európát meg-
bódította, engedve az igazgatóság kérésének, még
kétfőadás körében tegy fellépni s mind a két
előadást a szokásos rendez. színházi helyekkel
trtják meg. Első fellépése szombaton este fél hét
órai kezdettel lesz. Második fellépése vasárnap dél-
után 4 órakor. Mindkét napon más más műsorrall.
Jegyekről tanácsos előre gondoskodni, a pénztá-
r már árusítja úgy a szombati, mint a vasárnap
előadás jegyeit. Helyár: melés nincs.

Theresina. Pénteken lesz a bemutatóelőadása a
újabb operettlágereknek. Strauss új operettje
Berlinben érte meg az első nagy sikert, utána
Bécsben és Pesten játszották szenzációs siker mel-
lett. Bizonyosra vehető, hogy nálunk is akkora si-
kere lesz, mint külföldön volt.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Theresina (Operett) újdonság, először. Ka-
rácsonyi Ili, Neményi, László, Jhászszal.
Premierbérlet 55 sz. Sorozat 364)

Szombat d. u. 4 kor: Merika (Leszállított hely-
sége. Taray Ferenc előlépésével. Sorozat-
szám 366)

Szombat este fél 7-kor: Medgyaszay Vilma fellé-
pése teljesen új műsorrall. (Rendez. hely-
sége. Sorozat 365)

Szombat este 9 kor: Theresina (Operett) Nap
bérlet 114 sz. B. Sorozat 367)

Vasárnap d. u. 4 kor: Medgyaszay Vilma fellépése.
Rendez. helysége. Teljesen új, gazdag mű-
sorrall. Sorozat 368)

Vasárnap d. u. 6 kor: Dr. Szabó Juci (Újdonság
7-edszer. Rendez. helysége. Poor Livel.
Sorozat 369)

Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Theresina
(Karácsonyi Ili, Neményi, László, Jhászszal.
Bérletlágerek. Sorozat 370)

Hétfő: Theresina (Operett. Napibérlet 115. sz. A.
Sorozat 371)

UJ	» ATLAS «	UJ
» ATLAS «	Üzleti- és bankköny- vek, füzetek, note- szek, irkák, iskola- lások, számla-ren- dezők, albumok gyári lerakata: CLUJ, STR. HAȘDEU 63	» ATLAS «
UJ	» ATLAS «	UJ

Nyomdászok!

Megbízásból eladók! 1 drb. 12-es
Sigi gyorssajtó, teljes felszereléssel,
jelenleg is üzemben, m. torral. 1 drb
Anger-éle tégelynyomógép, teljes
felszereléssel, jelenleg is üzemben.
400 kg. különböző betűanyag. 50 kg.
rézlinea.

Valamennyi állandóan jelenleg is használatban
van. Itt ni leszerelést vállalja az eladó. Érdek-
lődni lehet Révész Ernő könyvkereskedőnél,
Targumares (Telefon 126). Lehetőleg kérem sze-
mélyesen megtekinteni a gépeket

A Tordai Sörgyár Rt.

kiváló minőségű gyártmányai

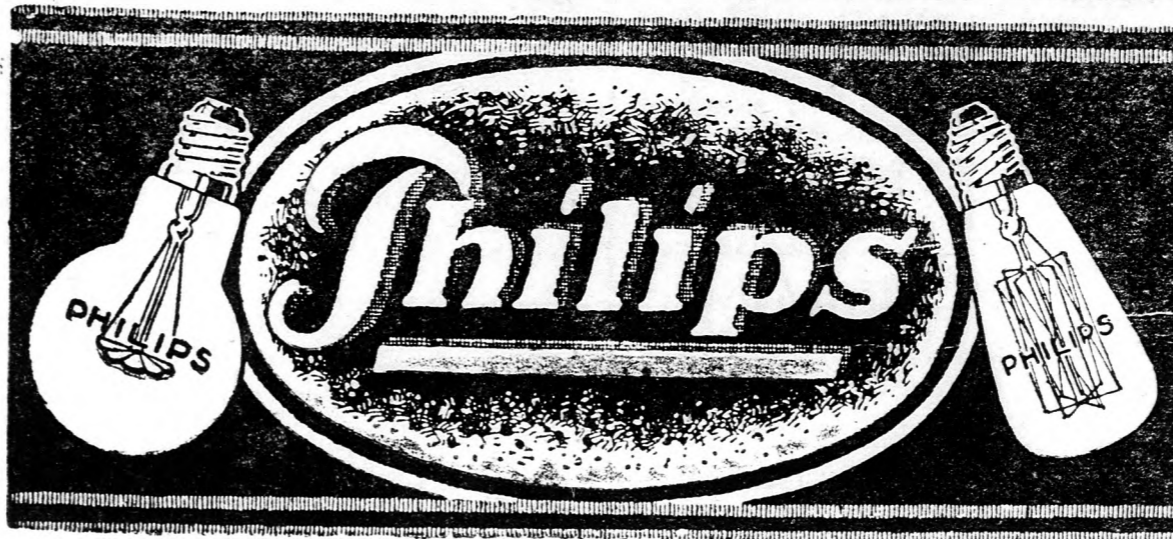
A Király sör

közismerten
a legjobb

GLORIA

dupla maláta táp-
sör utolérhetetlen

Mindenütt csak ezt kérje.

Uj könyvek.

Salamon László: Végtehen Élet	60
Kibédi S.: Teagerzu ás	60
Palesztina-Egyiptom Utmutató (Baedecker)	200
Bashkirtseff Maria n plója	190
" intim v. lomásai I.	190
" " " kötve	312
" " " II.	225
" " " kötve	285
" " " III.	225
" " " kötve	285
B urroghs: A mars herceg öje	220
Andrej Bjeli: Az ezüst galamb	322
Courths M.: Mindent legyőz a szerelem	92
Bodoni: Husz éves	50
Hajnal László: Magános éjszaka (Versek)	100
Wilde: Salome	176
" Lady Windermare	132
Nyugat márciusi füzete	80
Kovrig: Az új oroszország 1917-1925	528
Milliók könyve:	
Herceg: Férfisziv	35
Wells: Óriások	40
Sudermann: A rokkant	184
Stratz: Az óriás ökle	138
K. Zathurecky Bert: Az embergyűlölő	80
Dumas: A három testőr	
I. A három testőr	
II. Husz év múlva	
III. Bragelome Vicomts	
IV. Agellone Vicomte	1200

Kaphatók az

Uj Kelet könyvostályában,
utánvétell vagy a pénz előzetes bekül-
dése mellett

Hölgyeim! Vételötelezéség nél-
kül nézzék meg

IDEAL

nőikalap tüzet újdonságait. Selyem, szalag és
szalmafalapok még soha nem létezett olcsó
árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra
alatt készítünk gyári árban.

Cluj, Calea Regala Ferdinand 8.

ארטה כשר PENSIO

Szovátán.

Szovátá furdón június 1-én, az István-szá ló-
val szemben, a fúton épült villában szigo-
runan orth., a legkényesebb igényeket is ki-
elégítő uri pensio nyilik. Jelentkezéseket el-
fogad, felvilágosításal szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabblné
Dicosanmartin.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tókéi: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely.
Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt.
Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-
fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruaktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és
Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **בשר ארטר** vendéglője, **Gradea-Mare**, Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Egyedüli nőnél intelligens leány lakást kaphat Zápolya-u 42.

Sürgősen keresek lehatóság a belvárosban két vagy három szobás modern lakást. C. a. Heller & Molnár divatruházca. 1030

Pianinót vagy rövid zongorát keresek megvételre C. a. a. kiadóban.

Reprezentációs megjelenésű, román, magyar és német nyelvet beszélő, Erdély és Bákán, valamint a regátban jól bevezetett textilis felmondatlan állását előszerelvéssel, esetleg néhány jó cikket magával vienne. Ajánlatok a kiadóba "Törtető" jellegűre

Üzleti helyiség Fertőz József-ut 33 alatt, berendezéssel, azonnal átadható. 1057

Órai könyvelést vállal elsőrangú mérlegképes könyvelő. Cím: "Könyvelő" Cluj, Piata Cuza Voda No 2. 1036

Lakást kaphat egy zsidó urileány mag nos uinónél, Árpád utca 11. Háziszonnyal.

MARTIN PAL Jun.
Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.
בשר ועלכווארען פאבריק
קריטישע אלעקטרישע ועלכווארען
פאבריק פאר עאלעקטרישע
עלכווארען פאר עאלעקטרישע
עלכווארען פאר עאלעקטרישע

Telefon: 2-28, 10-47
SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda
Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10
Készülnek
Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, bálí és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.
Kérjen ajánlatot
Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kadima Nyomda - az Erdélyi Lakati 2. F. nyomdája Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 19 szám.

Zsidó ének és zene-művek.

Engel: 50 am roth Pjladim (kiséret nélküli) zongorakísérettel) I. füzet, 6 ének	75
Ebből egyes dalok: Moide anih, Etijabu han vi, L'pol ra'am, Bad sha l'mosche, Likraih schabath B'mozaj schaba h	97
Engel: 5 Schirej am (5 népdal)	50
Ebből egyes dalok: Ani hadai, Schnie, Klip klap	150
Ah wath rajah, Hen hu	39
Engel: Jaldej-sadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész	51
Ebből egyes dalok: Jaldej-sadeh, Nigun, Ba, ba ch wer és Zis' im, Sch rath gechem	115
Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal)	39
Ebből egyes dalok: G madim; Sbirá Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kojiz	102
Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus a den Dichter)	48
Ssaminski: El jwne hagali (N. gyszólamu - Ani hadai (Ja, arm bin ich) (Négyzólmú)	58
Engel: Aw harachamim (Väterlein)	48
Kaplan: Numah ferach (Zongorakísérettel)	48
Engel: Kinderlieder II. füzet	150
Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewurth, Furim, Maasch	48
Gladstein "Ruth, Boas" (Zongora ének)	90
Engel: Jüdische Volkslieder IV. kötet	180
Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, Had m Mischerolad, Sh rusch rach, Oj nechomele, Och ach B-jamenu	48
Dalok Tschernichowski versekre:	
Engel: Omrim jeschna Arez	58
Schoschanath Ploim	58
Wajhi Wajeschuua Melch	78
Almana Ajeich (Zongora, hegedü, ének)	126
Hachnisini (Zongorakísérettel)	102
Zongora-darabok	
Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2 és 4 kézre)	190
Ös zongoradarab	150
Ebből egyes darabok	48
Kopit: Freilachs	58
Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke	102
Rosowsky: Poem	115
Aisberg: Hebräische Rapsodie	100
Hatikwah	36
Hegedü - zongora	
Rosowsky: An der Wiege	102
Engel: Freilachs (Tanz)	63
Zeitlin-Achro: Eli Zion	63
Lwow: Wo'ochl	63
Weinberg: Romanze	126

Engros. Detail
Börkereskedők, cipészek és csizmadiák figyelmébe!
Saját érdekében kere se fel a
Kozák és Sámson
céget, Cluj, Str. Regina Maria 9. (Deák F. u.)

hál a legolcsóbb napj-arak mellett szeretheti be mindennemű borkülönlegeségi szükségletét. Óriási választék bel- és külföldi felsőbörökben és talpakban.

Tegyen próba-rendelést!
Pontos és olcsó kiszolgálásunkról biztosítjuk. Ugyancsak itt megrendelhető a Merkur vegyszertől gyár „Perless-gloss” és „Apretura” bőrfényesítő készítményei. Minden más gyártmányt feltűlnak fény és minőség tekintetében. Minden csizmáinak és cipészek elsőrangú érdeke, hogy kizárólag a Mercur-féle Apreturát és Perless-gloss-t használja, amennyiben a színeha-gyott bőrknek teljesen visszaadja az eredeti színét és fényét. Nem habzik kevés közben s így szeplős foltokat nem hagy maga után. — Kapható minden jó borkereskedésben. Viszont-ladókknak nagy kedvezmény.

Telefon 7-59.

Telefon 446
SINGER
Piata Reg. Ferdinand 66. (Főter) Targu-Mareş

Sifonfejgyár
és nikkelező telep. Szikvizés és kracherlis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegvédés. Régi fejek át-öntése a legelőnyösebb árban.

Megjelent!
Palesztina--Egyiptom
Ulmutató.
(Legújabb 1926 os magyaryelvű Baedeker.)

Tartalmazza a kivándorlási engedély, az utlevél és a vizum megszerzését, a h jóindulást Coast nábel, Triesztből és Athén-Pyreneusból, a hajójegyeket, Konstantinápoly, Kairo, Athén összes lánivalóit, Palesztina bibliai helyeinek, városainak, új kolóniáinak leírását és történetét, a vasuti menetrendet, autó- és kocsitárfakat, szállodákat és szállodai árakat, éttermeket, címeket, shova szükség esetén fordulhatunk, pénzkölcsönzötészeket, kirándulóhelyeket, Palesztina éghajlati, mezőgazdasági, ipari, néprajzi és népműveltségi viszonyainak ismertetését, a vízszafelás való utazást hajón és szárazföldön (Kisázsian keresztül). Stb. stb.

Mindent megtalál benne és mindenütt utalgazítja!

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése ellenében az Uj Kelet könyvosztályánál.
Ára vászonkötésben, térképpel 200 L.

kereskedés
vivalat és ny
Cluj-Kolozsvár, S
Pop (Brassai-
Telefon:
szek. és kiadó
977, 228 és
N. Sz. —
szám ára pá
és vidéken
Keresztben —
1926 május 1
(Cluj-Kolozs
dosítóatól.) Né
dés után a ma
kurzussal hozt
a déli zárlat
míg az utóköz
frankot fizett
akkor a párisi
cökkenésének
a lej árfolyam
delután egy l
magyar koron
pénzügyi ex
optimizáltság
forgalom és
előző szigorú
kamatok teh
tessék a hoz
morzsolódása
árainak pillá
szok rapid e
trunk ára K
lár 259 ról
jelentéktelen
vizák iránt
takozik.
A felelős
nusa kijelen
ben tej sen
informálisa
felkereste az
zet igazgató
stabilizációj
mondotta:
— Mind
hogya lej
és a külföld
dése semm
áll az erdél
lagos speku
az ország
mélyreható
és iparügyi
az ország
Az export
egykes ár
hozatal e
igy term
kivitel m
be az or
leteinek
mennyiség
sában fok
devizák ir
képen a
Maga a
makkor
mennyiség
a keresle
súlyozni,
eszközök
adósságai
exportille
segvetés
folytak
Egész
hibázott
forgalma
következ
készletek
növekvő
Erdé
"Argus"
ország i
nek fősz
lására. A
1919
1920